

VÝROČNÍ ZPRÁVA

MĚSTSKÉ KNIHOVNY NÁCHOD

2021

VÝROČNÍ ZPRÁVA

MĚSTSKÉ KNIHOVNY NÁCHOD

2021

ZPRACOVALY:

Mgr. Ivana Votavová – ředitelka knihovny

Bc. Adéla Vlachová – vedoucí oddělení regionálních funkcí

Štěpánka Štelcigová – ekonomka

GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ:

Bc. Iva Herzogová

OBSAH

Základní informace o organizaci.....	5
Úvod.....	7
Přehled činností knihovny.....	10
Činnost knihovny v roce 2021	11
Knihovní fond.....	12
Uživatelé knihovny.....	14
Služby knihovny.....	15
Výpůjční služby.....	15
Online služby.....	19
Informační služby	20
Mez knihovní výpůjční služba.....	20
Kulturní a vzdělávací akce	21
Přehled kulturních a vzdělávacích akcí pro dospělé.....	21
Přehled kulturních a vzdělávacích akcí pro děti a mládež.....	33
Další služby knihovny.....	42
Regionální funkce knihovny.....	43
Sít obsluhovaných knihoven.....	44
Finanční zajištění regionálních funkcí.....	44
Hodnocení personálního zajištění regionálních funkcí.....	45
Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou.....	45
Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2021	49
Správní a dozorčí rada.....	50
Hospodaření knihovny v roce 2021	51
Účetní závěrka.....	52
Rozvaha.....	53
Výkaz zisku a ztráty.....	57
Příloha k účetní závěrce.....	59
Přehled výnosů a nákladů za rok 2021.....	65
Závěr.....	66

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI

MĚSTSKÁ KNIHOVNA NÁCHOD, O. P. S.

KAMENICE 105, 547 01 NÁCHOD

ŘEDITELKA KNIHOVNY: MGR. IVANA VOTAVOVÁ

REGISTRACE PRÁVNÍ SUBJEKTIVITY

KRAJSKÝ SOUD V HRADCI KRÁLOVÉ, REJSTRÍK O. P. S., ODDÍL O.,

VLOŽKA 2 ZE DNE 1. 2. 1996

IČO: 64829812

ZŘIZOVATEL KNIHOVNY

MĚSTO NÁCHOD, MASARYKOVO NÁMĚSTÍ 40

547 01 NÁCHOD

E-MAIL: KNIHOVNA@MKNACHOD.CZ

TELEFON: 491 423 338

MOBIL: 778 487 459

WEB: WWW.MKNACHOD.CZ

VÝPŮJČNÍ DOBA KNIHOVNY

	ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ, INTER- NET	ODDĚLENÍ PRO DĚTI	STUDOVNA – ČÍTÁRNA
PONDĚLÍ	9:00 - 17:00	12:00 - 17:00	9:00 - 17:00
ÚTERÝ	9:00 - 18:00	12:00 - 17:00	9:00 - 18:00
STŘEDA	9:00 - 18:00	12:00 - 17:00	9:00 - 18:00
ČTVRTEK	9:00 - 18:00	12:00 - 17:00	9:00 - 18:00
PÁTEK	9:00 - 17:00	12:00 - 17:00	9:00 - 17:00
SOBOTA	9:00 - 11:00	ZAVŘENO	9:00 - 11:00
NEDĚLE	ZAVŘENO	ZAVŘENO	ZAVŘENO

ÚVOD

V roce 2021 se přes celý svět přehnaly další covidové vlny, což samozřejmě poznamenalo i činnost knihoven. Více než čtvrt roku byly všechny knihovny uzavřené úplně, potom jsme půjčovali takzvaně přes okénko. Besedy pro školy nemohly probíhat po většinu roku, pasování prvňáčků se konalo na zahradě knihovny a v omezeném režimu. Ubylo čtenářů i výpůjček. I v tomto nepříznivém období jsme se ale snažili dělat vše, co bylo možné.

Pro děti, mládež i dospělé jsme připravili čtyři procházky po okolí Náchoda. Procházka s knížkou *Ester Staré A pak se to stalo...* byla zacílena na ohleduplné chování. Menším dětem jsme věnovali dvě procházky se skřítkem Knihovníčkem – zimní za zvířátky a pohádkovou. Procházka *Pojďte ven s komiksem* byla soutěžní, takže vítězové obdrželi krásné knižní ceny věnované nakladatelstvím *Crew*, *Paseka* a *Albatros*.

Od července jsme začali pořádat podvečerní hraní deskových her, na kterém se scházejí děti i dospělí. Podařilo se uskutečnit i srpnové *Náchodské flerování*. Letní čítárnu po většinu prázdnin doplňovala pojízdná kavárna, u které proběhlo také několik kulturních akcí.

V listopadu byl konečně úspěšně završen 21. semestr *Náchodské univerzity volného času*. Také *Virtuální univerzita třetího věku* pokračovala dalšími přednáškami, i když jeden semestr museli účastníci sledovat pouze doma na svých počítačích. I trénování paměti probíhalo korespondenčně.

Zvýšil se počet vypůjčených e-knih.

Spolu s jičínskou knihovnou jsme uspořádali dvě online besedy – se spisovatelem Jaroslavem Rudišem a se scénáristkou Martinou Komárkovou. Stihli jsme uspořádat tři cestopisné přednášky a tři besedy se spisovatelem a spisovatelkami. Lucie Konečná navíc vedla kurz tvůrčího psaní. Nejúspěšnějším workshopem bylo *Kouzlo suchého pastelu*, který se pro velký zájem konal dokonce třikrát.

Týden knihoven roku 2021 jsme věnovali podpoře udržitelného života. Pro děti jsme připravili *Knihovnickou bojovku*, povedl se i *Den pro dětskou knihu* a *Dopoledne pro rodinu*. Od začátku léta pořádáme takzvané *Pročtené dílny*. Pokračuje i setkávání s nejmenšími dětmi a jejich rodiči a prarodiči *S knížkou do života*. Od poloviny roku máme i samostatné akce pro věkovou skupinu 3 – 6 let. Dále se rozvíjí i spolupráce se *Střediskem volného času Děčko*. Podíleli jsme se na online *Masopustu*, *Dni dětí v přírodě* a na *Kamínkové výzvě*.

Samozřejmě že i „posádka“ knihovny byla po celý rok významně ovlivněna pandemickou situací. Díky převážně ženskému kolektivu jsme zaznamenali několik absencí kvůli ošetřování dětí, které nemohly chodit do školy. To a také nové způsoby práce (výpůjční okénko, objednávky, práce v respirátorech) znamenalo pro všechny zvýšené pracovní vypětí.

Další pandemický rok přinesl mnoho smutku, těžkostí a komplikací. Naštěstí ale číst se dá vždy a všude a dobrých a chytrých knih máme pro malé i velké čtenáře a čtenářky dost. Doufáme, že rok 2022 se již obejde bez zavírání knihoven a rušení kulturních a vzdělávacích akcí.

Knihovna plnila funkci:

- › městské knihovny v Náchodě a v části města Lipí.
- › je pověřenou knihovnou pro zajištění výkonu regionálních funkcí na základě zákona č. 257/2001 Sb. (knihovní zákon) v okrese Náchod.

PŘEHLED ČINNOSTÍ KNIHOVNY

HLAVNÍ ČINNOSTI KNIHOVNY

- › Buduje univerzální knihovní fondy odborné, populárně naučné a krásné literatury a dalších dokumentů a informačních pramenů (periodika, audio, audiovizuální a elektronické dokumenty) se zřetelem k potřebám svých uživatelů.
- › Buduje, archivuje a využívá fond regionální literatury a zpřístupňuje ho široké veřejnosti. Shromažďuje, zpracovává, uchovává a poskytuje informace o regionu.
- › Buduje interní databáze z univerzálních a speciálních fondů knihovny a využívá externí informační databáze.
- › Účastní se budování společných databází a výměny dat s ostatními knihovnami.
- › Aktivně propaguje a zpřístupňuje své knihovní fondy individuálním a institucionálním uživatelům svými výpůjčními službami, informačními, bibliografickými, rešeršními a kopírovacími službami v půjčovnách, studovnách a dalších speciálních odděleních.
- › Zajišťuje přístup k informacím bez ohledu na místo jejich vzniku, využívá k tomu a uživatelům zpřístupňuje knihovnické a informační zdroje, včetně zdrojů přístupných prostřednictvím sítě internet za předem stanovených podmínek.
- › Zpřístupňuje uživatelům knihovní dokumenty i z fondů jiných knihoven prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby, a zároveň prostřednictvím této služby zpřístupňuje uživatelům jiných knihoven vlastní fond.
- › Na základě smlouvy s Královéhradeckým krajem a Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové a v závislosti na výši poskytovaných finančních prostředků plní funkci knihovny pověřené regionální funkcí.

DALŠÍ ČINNOSTI KNIHOVNY

- › Pořádá exkurze, besedy, přednášky, výstavy a jiné kulturní a vzdělávací akce podporující hlavní poslání a činnost knihovny.
- › Organizuje vzdělávací kurzy pro knihovníky náchodského okresu i širší veřejnost.
- › Poskytuje kopírovací služby, Wi-Fi v celé knihovně a 7 počítačových stanic s internetem.
- › Nabízí rozvoz knih imobilním čtenářům knihovny.
- › Půjčuje svým čtenářům e-knihy zdarma.

ČINNOST KNIHOVNY V ROCE 2021

KNIHOVNÍ FOND

Celkový přírůstek knihovního fondu v roce 2021 byl 4 988 svazků, z toho:

Do fondu městské knihovny (MK) bylo zakoupeno 1 973 svazků, 75 jich dostala knihovna darem, 102 bylo zapsáno z depozitního fondu a 7 jako náhrada za ztracené knihy.

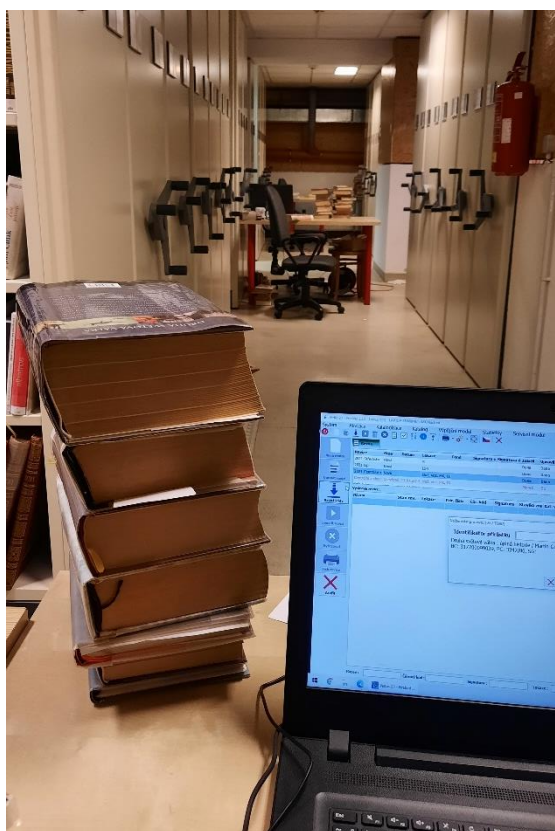
Do výměnného fondu MK bylo zakoupeno z dotace na regionální činnost 818 svazků, z příspěvků zřizovatelů obecních knihoven na Náchodsku 575 svazků, 70 svazků bylo zapsáno z depozitního fondu. Do výměnného fondu ostatních střediskových knihoven okresu Náchod bylo z dotace na regionální činnost zakoupeno 1 368 svazků.

Celkový úbytek knihovního fondu v roce 2021 byl 4 469, z toho:

Z fondu MK Náchod bylo odepsáno 3 520 svazků, z výměnného fondu MK 770 a z výměnného fondu ostatních střediskových knihoven 179 svazků.

I v roce 2021 byla většina nových knih zakoupena systémem výběru a objednávek z edičních plánů nakladatelství prostřednictvím obchodní agentury OPA Praha, která poskytuje mnohem vyšší rabat než knihkupectví či e-shopy.

V knihovně proběhla revize celého fondu. Nyní probíhá dohledávání titulů. Výsledky revize budou hotové do konce 1. pololetí roku 2022.

Obr. 2 – 4: Revize knihovního fondu

STAV FONDU KNIHOVNY K 31. 12. 2021 JE CELKEM 179 278 KNIHOVNÍCH JEDNOTEK

Typ dokumentu	Počet knihovních jednotek
Beletrie	110 166
Naučná literatura	67 019
Zvukové dokumenty	766
Tištěné hudebniny	817
Elektronické dokumenty	384
Zvukově obrazové dokumenty	96
Jiné dokumenty	30

Počet nakupovaných titulů periodik	110
------------------------------------	-----

Nové přírůstky knihovního fondu byly odborně zpracovány do počítačové báze dat knihovnického systému *Verbis* verze 2.2 a opatřeny čárovým kódem. K vyhledávání slouží elektronický katalog přístupný v knihovně a na webových stránkách knihovny www.mknachod.cz.

REGIONÁLNÍ FOND

Do regionálního fondu naší knihovny jsou zahrnuty knihy, audioknihy a časopisy týkající se Královéhradecka. Primárně doplňujeme tituly, které se týkají bývalých okresů Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. V roce 2021 bylo zakoupeno 77 regionálních publikací. Na nové knihy z této oblasti čtenáře upozorňujeme také ve sborníku *Rodným krajem*.

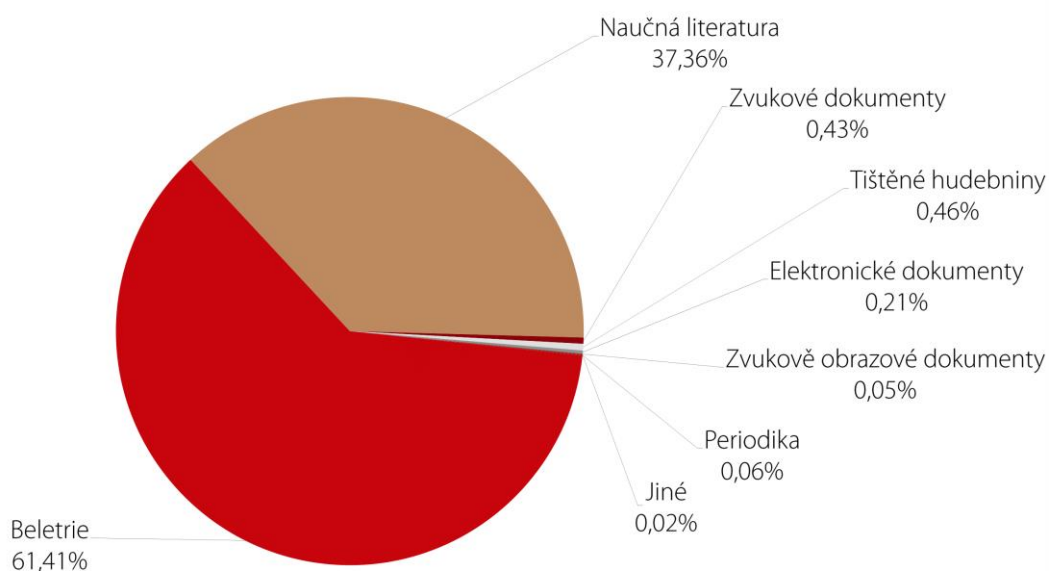
SOUBORNÝ KATALOG

Také v roce 2021 pokračovala spolupráce se souborným katalogem CASLIN Národní knihovny ČR formou odesílání katalogizačních záznamů pořízených Městskou knihovnou v Náchodě. Za tento rok bylo posláno cca 1 000 záznamů.

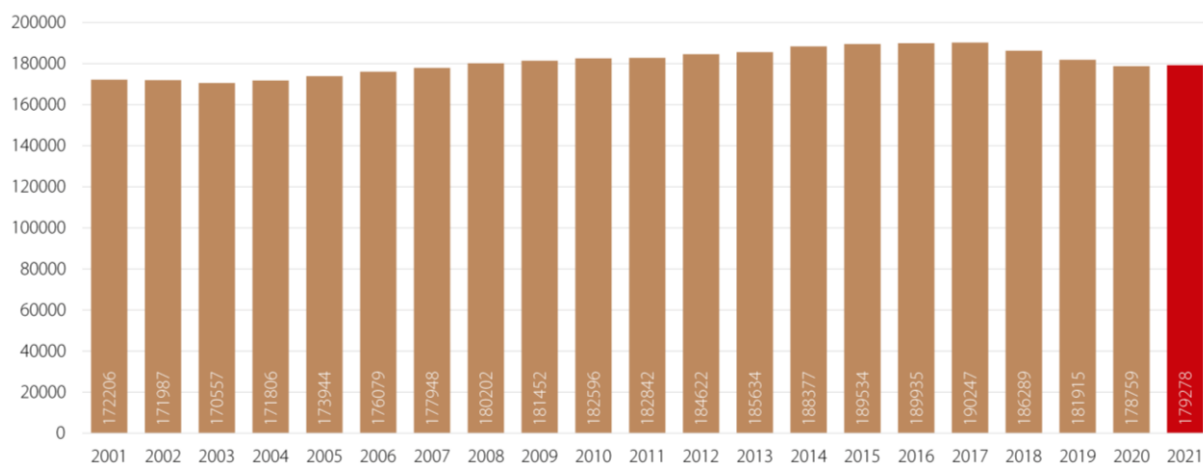
DIGITALIZACE

Započala digitalizace regionálních dokumentů naší knihovny. Tu provádí pracovníci oddělení digitalizace Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové dle písemné dohody. Bylo zpracováno 90 dokumentů náchodského regionálního fondu. Tyto byly umístěny v digitální knihovně *Kramerius*.

SLOŽENÍ FONDU KNIHOVNY V ROCE 2021

VÝVOJ STAVU KNIHOVNÍHO FONDU

UŽIVATELÉ KNIHOVNY

K 31. 12. 2021 měla knihovna 2 220 registrovaných čtenářů (a téměř 500 přiznaných spoluuživatelů). Fyzická návštěvnost půjčoven a studovny byla z důvodu dalších vln pandemie covidu-19 opět nižší. Dosáhla pouze počtu 37 987. Virtuální (online služby) využilo 32 116 návštěvníků.

SLUŽBY KNIHOVNY

VÝPŮJČNÍ SLUŽBY

Čtenáři MK si v roce 2021 vypůjčili 83 053 dokumentů, což je o 20 722 méně než v roce předchozím. Vzhledem k uzavírání knihovny v dalších vlnách pandemie je to celkem pochopitelné.

Typ dokumentu	Počet výpůjček
Beletrie dospělým uživatelům	54 228
Naučná literatura dospělým uživatelům	11 812
Beletrie dětem	7 560
Naučná literatura dětem	1 813
Periodika	5 721
Elektronické dokumenty	779
Zvukové dokumenty	868
Zvukově obrazové dokumenty	3
Jiné	269

V dětském oddělení si mohou zájemci kromě klasických dokumentů vypůjčit i **deskové hry a tematické kufříky**. Část z nich byla v roce 2021 renovována.

Ve studovně je k vypůjčení *Umělecký kufr*, který obsahuje knihy o výtvarném umění a výtvarných technikách, výtvarné potřeby a pomůcky.

Obr. 5 a 6: Tematické kufříky

Stále vzrůstá i obliba **audioknih**, které načítají naši přední herci a daběři.

V roce 2019 jsme začali čtenářům půjčovat **e-knihy**. Knihovna platí za každou e-výpůjčku 49 Kč, ale registrovaný čtenář knihovny neplatí nic. Zprvu si mohli čtenáři půjčit dvě e-knihy, od března 2020, kdy došlo k uzavření knihovny z důvodů zhoršené pandemické situace, jsme našim čtenářům umožnili zdarma si měsíčně půjčit až tři e-knihy. Za rok 2021 bylo realizováno 543 elektronických výpůjček knih. Přestože náklady byly v roce 2021 více než 26 000 korun, víme, že tato služba je pro mnoho čtenářů velice důležitá a chceme ji provozovat i nadále.

NEJPŮJČOVANĚJŠÍ ČASOPISY, KNIHY A AUDIOKNIHY

ODDĚLENÍ PRO DĚTI

ČASOPISY

1) Čtyřlístek	6) Tečka
2) Pevnost	7) Časostroj
3) Raketa	8) Sluníčko
4) Ahoj divočino	9) Mateřídouška
5) 21. století junior	10) Psí kusy

KNIHY

- 1) Matocha, Vojtěch: Prašina
- 2) Kinney, Jeff: Deník malého poseroutky
- 3) Lobel, Arnold: Kvak a Žbluňk jsou kamarádi
- 4) Walliams, David: Babička drsňačka
- 5) Cube, Kid: Deník malého Minecraftáka
- 6) Rowlingová, Joanne K.: Harry Potter a Fénixův řád
- 7) Braunová, Petra: 3 333 km k Jakobovi
- 8) Tegelmeier, Raina: Ségry
- 9) Kratochvíl, Miloš: Pachatelé dobrých skutků – Puntíkáři
- 10) Pearson, Luke: Hilda a kamenný les

DOPORUČENÁ ČETBA PRO DĚTSKÉ ČTENÁŘE

- 1) Petiška, Eduard: Staré řecké báje a pověsti
- 2) Saint-Exupéry, Antoine de: Malý princ
- 3) Werich, Jan: Fimfárum
- 4) Vrchlická, Eva: Z oříšku královny Mab
- 5) Čapek, Karel: Povídky z jedné a druhé kapsy
- 6) Poláček, Karel: Bylo nás pět
- 7) Erben, Karel Jaromír: Kytice
- 8) Olbracht, Ivan: Biblické příběhy
- 9) London, Jack: Bílý tesák
- 10) Němcová, Božena: Divá Bára

AUDIOKNIHY

- 1) Matocha, Vojtěch: Prašina
- 2) Frank, Anne: Deník Anne Frankové
- 3) Šrut, Pavel: Lichožrouti
- 4) Nagaraja, Dharmachari: Buddhovy pohádky na dobrou noc
- 5) Nesbø, Jo: Doktor Proktor a prdící prášek
- 6) Lindgrenová, Astrid: Lotta z Roštěácké uličky
- 7) Poláček, Karel: Edudant a Francimor
- 8) Čapek, Karel: Dášeňka
- 9) Čtvrtek, Václav: O víle Amálce
- 10) Goldflam, Arnošt: Tatínek není k zahzení

ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ

ČASOPISY

1) Týdeník Květy	6) Víkend DNES
2) Svět motorů	7) Magazín DNES + TV
3) Téma	8) Auto DNES
4) Reflex	9) Magazín Pátek Lidových novin
5) Vlasta	10) Ona Dnes

KNIHY

- 1) Mornštajnová, Alena: Hana
- 2) Bryndza, Robert: Kanibal z Nine Elms
- 3) Lednická, Karin: Šikmý kostel
- 4) Jacobsová, Anne: Venkovské sídlo
- 5) Lapena, Shari: Manželé odvedle
- 6) Poncarová, Jana: Cyklistka
- 7) Klevisová, Michaela: Drak spí
- 8) Soukupová, Petra: Věci, na které nastal čas
- 9) Owensová, Delia: Kde zpívají raci
- 10) Musso, Guillaume: Dívka z Brooklynu

DOPORUČENÁ ČETBA PRO STUDENTY

- 1) Dyk, Viktor: Krysař
- 2) Hemingway, Ernest: Stařec a moře
- 3) Orwell, George: Farma zvířat
- 4) Škvorecký, Josef: Prima sezóna
- 5) Shakespeare, William: Romeo a Julie
- 6) Poe, Edgar A.: Havran
- 7) Viewegh, Michal: Báječná léta pod psa
- 8) Frank, Anne: Deník Anne Frankové
- 9) Fitzgerald, Francis S.: Velký Gatsby
- 10) Steinbeck, John: O myších a lidech

AUDIOKNIHY

- 1) Vondruška, Vlastimil: Ještě že nejsem kat
- 2) Svěrák, Zdeněk: Po strništi bos
- 3) Kepler, Lars: Hypnotizér
- 4) Giono, Jean: Muž, který sázel stromy
- 5) Boček, Evžen: Poslední aristokratka
- 6) Mayle, Peter: Navždy Provence
- 7) Nesbø, Jo: Království
- 8) Tolkien, John R. R.: Trilogie Pána prstenů
- 9) MacDonaldová, Betty: Vejce a já
- 10) Wilde, Oscar: Strašidlo cantervillské

Rozvoz knih starším nebo nemocným čtenářům byl v roce 2021 velice omezen z důvodů dalších vln pandemie covidu-19.

Přesto jsme jej uskutečnili devětkrát.

Obr. 7: Rozvoz knih

Obr. 8: Letní čítárna

Od června do září je přístupná **letní čítárna** v parčíku za knihovnou. V roce 2021 byla hojně využívána. Proběhlo tam několik pasování prvňáčků na čtenáře, besedy, divadlo, koncert i výtvarné dílny. Po většinu léta příjemňovala pobyt v ní pojízdňá kavárna.

Ve spolupráci se sportovním zařízením města Náchod knihovna provozuje **knihobudku** na koupališti a v prostoru krytého bazény.

Bibliobox (velká ocelová a bytelná schránka na knížky s vnitřním vozíkem, která umožňuje vrátit vypůjčené knihy a časopisy i když je knihovna momentálně zavřená. To znamená 24 hodin 7 dní v týdnu) samozřejmě dobře sloužil i celý rok 2021. Chvilí čtenářům a čtenářkám sice trvalo, než ho dokázali bez zábran používat, ale vyplatilo se. Za celý rok byl pouze jednou znečištěn. Spolupracovali jsme s *Městskou policií*, která viníky vytipovala a alespoň pokárala.

ONLINE SLUŽBY

V roce 2021 měla webová stránka náchodské knihovny 20 000 návštěv. Elektronický katalog knihovny měl za tu dobu 25 969 návštěv.

Téměř jako samozřejmost je u většiny čtenářů přijímána služba automatického zasílání upozornění na končící výpůjční dobu na e-mailovou adresu uživatelů. Také velká část informací o rezervaci knih a upomínek je zasílána elektronicky, což vede k úspoře na poštovním.

K dotazům a žádostem je stále více využívána také komunikace s knihovnou prostřednictvím e-mailu knihovna@mknachod.cz.

Facebookový profil knihovny www.facebook.com/knihovnanachod i několikrát denně upozorňuje na zajímavé akce knihovny, přináší novinky, fotografie a reportáže z akcí a kroužků. Reaguje i na aktuální dění doma i ve světě.

Zvýšil se počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu, bylo jich 6 147. To znamená, že čtenářky a čtenáři více využívali možnosti prodloužit nebo objednat si knihy a jiné dokumenty z pohodlí svého domova.

V roce 2021 bylo možné na jednu čtenářskou legitimaci půjčit zdarma až 3 e-knihy. Bylo tak vypůjčeno 543 dokumentů. Audioknih bylo půjčeno 766.

Od prosince 2020 má knihovna také svůj účet *knihovna_nachod* na Instagramu.

Tyto i další virtuální služby zvyšují komfort klientů knihovny. Obzvláště v tak těžké době, jakou byly roky 2020 a 2021, byla online komunikace se čtenáři velice důležitá a užitečná.

INFORMAČNÍ SLUŽBY

Pracovníci městské knihovny, především informačního úseku ve studovně a čítárně, vyřizovali široké spektrum dotazů a požadavků občanů na informace nejrůznějšího druhu.

K tomu knihovna průběžně vytváří nebo přejímá informační zdroje a poskytuje následující služby:

- › prezenční výpůjčky a možnost studia z rozsáhlého fondu slovníků a encyklopedií ze všech oborů lidské činnosti,
- › prezenční studium, případně výpůjčky ze specializovaného fondu regionální literatury,
- › výpůjčky novin a časopisů,
- › informační a referenční služby, zodpovídání ústních a písemných dotazů, exkurze do knihovny spojené s výkladem o službách nebo speciálně zaměřené (pro školy, zájmové skupiny apod.),
- › sbírky zákonů ČR (období 1918 – 1936, 1957 – 2012, od té doby volně přístupné na internetu),
- › přístup na internet, Wi-Fi připojení,
- › kopírování z materiálů knihovny.

K dispozici byly počítačové databáze:

- › Česká národní bibliografie (bibliografické záznamy knižní produkce vydané na území ČR od roku 1945, články v českých novinách, časopisech a sbornících od roku 1991, periodika vydaná na území ČR od roku 1990, dizertace a jmenné authority).
- › Regionální literatura okresu Náchod (specializovaný fond Městské knihovny Náchod, průběžně analyticky zpracovávaný do počítačové databáze v systému *Verbis* verze 2.2).

Knihovna poskytuje informace nejen registrovaným čtenářům, ale také zájemcům z řad návštěvníků města, kteří zde vyhledávají fakta o historii, památkách a osobnostech Náchoda i jeho okolí.

MEZIKNHOVNÍ VÝPŮJČNÍ SLUŽBA

Pro čtenáře náchodské knihovny bylo získáno v roce 2021 meziknihovní výpůjční službou 317 titulů z jiných knihoven na území ČR. Většinou se jednalo o naučnou literaturu, zapůjčenou vědeckými a vysok školskými knihovnami nebo Národní knihovnou v Praze. Dále bylo 92 knižních titulů z fondu naší knihovny zapůjčeno jiným knihovnám.

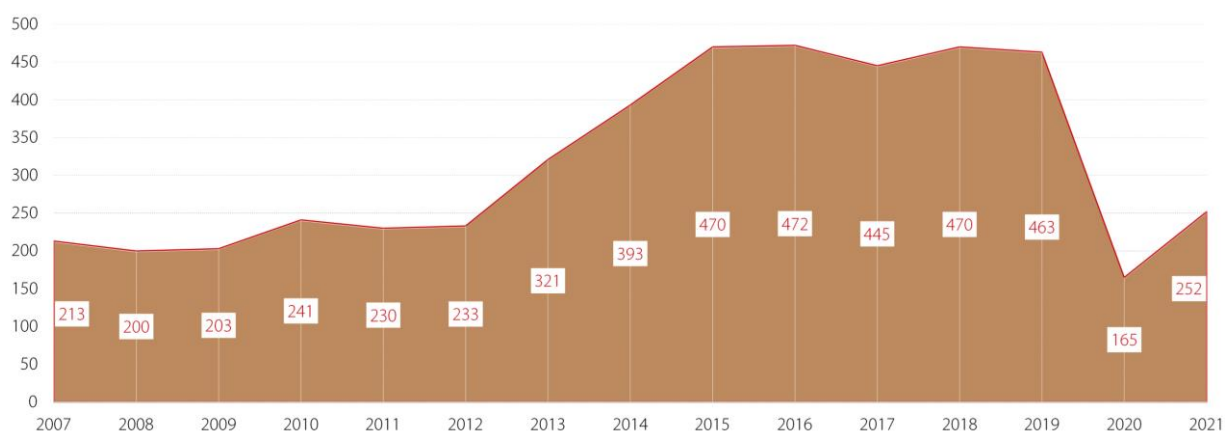
KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ AKCE

Komunitní funkce knihoven byla i v dalším pandemickém roce velice omezena. Přesto se v roce 2021 podařilo v knihovně uskutečnit 252 kulturních a vzdělávacích akcí pro děti i dospělé. Zúčastnilo se jich 6 285 osob.

V roce 2021 knihovna poskytla své prostory pro realizaci 24 akcí jiných subjektů. Každoročně spolupracujeme například s *Fotoklubem Náchod* a se *Střední průmyslovou školou Otty Wichterleho* z Velkého Poříčí.

PŘEHLED KULTURNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PRO DOSPĚLÉ

POČET KULTURNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ V OBDOBÍ 15 LET

VIRTUÁLNÍ UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU (VU3V)

I v roce 2021 pokračovala Virtuální univerzita třetího věku. Jde o jednu z forem celoživotního vzdělávání organizovanou *Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze*.

Cílem VU3V je umožnit všem posluchačům v rámci České republiky zájmové vysokoškolské studium bez ohledu na vzdálenost od sídel vysokých škol a univerzit, ve kterých probíhá prezenční seniorské vzdělávání, jehož se z různých důvodů (vzdálenost, zdravotní a časové důvody, finanční náročnost na dopravu apod.) nemohou zúčastňovat. V souladu se vzděláváním též vytvořit prostředí pro sociální kontakt posluchačů v daných lokalitách.

Pro 6. semestr jsme vybrali cyklus přednášek na téma **Mistři evropského barokního malířství 17. století** a pro 7. semestr pak cyklus přednášek **Gian Lorenzo Bernini – génius evropského baroka**. Provázeli jimi doc. Mgr. Martin Pavlíček, Ph.D. Část kurzů mohli účastníci a účastnice sledovat pouze doma na svých počítačích. Celkem 12 přednášek se zúčastnilo 126 zájemců.

NÁCHODSKÁ UNIVERZITA VOLNÉHO ČASU

V listopadu 2021 se podařilo dokončit 21. semestr Náchodské univerzity volného času. Ne všichni frekventanti tohoto vzdělávání se zatím do knihovny vrátili. Uskutečnilo se šest přednášek.

USKUTEČNĚNÉ PŘEDNÁŠKY 21. SEMESTRU UNIVERZITY:

- › **Oldřich Nermuť, Jana Kejzlarová:** Krkonoše méně známé
- › **Milan Záliš:** Rožmberkové, páni z Hradce a jejich sídla v jižních Čechách – 1. a 2. část
- › **Jakub Greschl:** Americký sen: Cesta za mé vlastní hranice
- › **Lenka Stehnová:** Tradice výroby vánočních ozdob
- › **Petr Mašek:** Zločiny v knihovnách

KURZ TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

Desátý *Kurz trénování paměti* proběhl v roce 2021 korespondenčně. Trenérka paměti Stanislava Benešová posílala po šestnáct týdnů lekce e-mailem. Účastníkům kurzu, kteří neměli doma tiskárnu, jsme zdarma úkoly vytiskli v knihovně. V průměru každou lekci obdrželo a splnilo 10 lidí.

V listopadu 2021 proběhly dvě lekce trénování paměti s paní Benešovou v rámci projektu *Přeshraniční mezigenerační integrace v česko-polském příhraničí*. Ke zpestření výuky byly z tohoto mezinárodního grantu nakoupeny i **vzdělávací stolní hry**, které nyní prezenčně půjčujeme ve studovně knihovny.

KURZ PRÁCE S POČÍTAČEM PRO SENIORY

Na jaře proběhly dva kurzy **Jak na chytrý telefon/tablet**, který u nás pořádala společnost *Moudrá sovička*. Erudovaná lektorka poradila začátečníkům i pokročilejším s užíváním jejich mobilních zařízení.

Obr. 9: NUVČ – O. Nermuť, J. Kejzlarová – Krkonoše méně známé

Obr. 10: Seminář Jak na chytrý telefon/tablet

CESTOVATELSKÉ PŘEDNÁŠKY

Knihovna stihla uspořádat tři cestovatelské přednášky:

- › **Sebastian Prax** nám vyprávěl o tom, jak strávil *Půl roku v indické karanténě*,
- › s **Tomášem Kůdelou** jsme cestovali plachetnicí na *Extrémní Island po vlastní ose*,
- › a s **Petrem Voldánem** jsme si užili *Švýcarské postřehy*.

Obr. 11: S. Prax – Půl roku v indické karanténě

Obr. 12: T. Kůdela – Extrémní Island po vlastní ose

LITERÁRNÍ A DALŠÍ KULTURNÍ POŘADY

- › Beseda s **Petrem Voldánem** nad jeho knihou *Na vlnách s Petrem Voldánem*.
- › Beseda se spisovatelkou **Hanou Marií Körnerovou**.
- › Beseda a workshop tvůrčího psaní se spisovatelkou a scénáristkou **Lucií Konečnou**.
- › **Noc literatury** v náchodském pivovaru PRIMÁTOR.
- › Křest *Knížky o lásce* náchodské učitelky **Ruth Stryhalové**.
- › Spolu s jičínskou knihovnou jsme uspořádali **dvě online besedy**. První byla se scénáristkou **Martinou Komárkovou**, spoluautorkou velice vydařené televizní minisérie *Božena*. Druhý byl *Telemost Berlín – Jičín – Náchod*, tedy povídání se spisovatelem **Jaroslavem Rudišem**.
- › Z důvodu pandemie se v roce 2021 uskutečnila pouze jedna **literární procházka** po stopách hrdinů románů Josefa Škvoreckého.

Obr. 13: Noc literary

Obr. 14: Beseda s H. M. Körnerovou

KURZ ANGLIČTINY PRO SENIORY

Již devátým rokem knihovna pořádala **kurzy angličtiny** pro seniory. Lektorkou opět byla Bc. Tereza Honzů. V roce 2021 se stihli senioři sejit devětkrát.

VÝTVARNÉ DÍLNY

V roce 2021 se nám podařilo uskutečnit tři úžasné výtvarné workshopy **Kouzlo suchého pastelu**. Jejich lektorkami byly Anna Maněnová a Marie Wolfová. Účastnice kurzu (protože to byly samé ženy) vytvořily touto zajímavou technikou spoustu obrázků.

Obr. 15 a 16: Workshop Kouzlo suchého pastelu

ZAPOJENÍ DO PROJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Knihovna se zapojila do dvouletého programu *Přeshraniční mezigenerační integrace* pro děti a seniory podporovaného EU. V roce 2021 se nám podařilo uskutečnit 7 akcí. Velice úspěšná byla výuka tradiční textilní techniky **háčkování**, ve dvou lekcích zvládli někteří uháčkovat kytičky, motýlky i pouzdro na mobil či hakisak. Nejvíce účastníků měla **dílna tvorby šperků z PET lahví a korálků**. Trvala pět hodin a děti i dospělí mohli přicházet průběžně.

Obr. 17: Junior & Senior – Základy háčkování

Obr. 18: Junior & Senior – Tvorba šperků z PET lahví a korálků

Podánilo se i **offline trénování paměti** s využitím paměťových technik i paměťových stolních her. Úplnou novinkou v programu byly **základy sebeobran**y a **základy sebeobran**y na síti. Zkušeným, vstřícným a laskavým lektorem byl podpraporčík náchodské kriminální policie Jakub Vacek.

Obr. 19: Junior & Senior – Základy sebeobran

Obr. 20 – Junior & Senior – Základy sebeobran na síti

V rámci programu *Setkávání seniorů v evropském městě Náchod - Kudowa-Zdrój* se uskutečnil **výlet do Malých Svatoňovic** s procházkou a návštěvou *Muzea bratří Čapků*. Tuto akci doplnilo **představení dětského divadelního kroužku** *Za oponou knihovna*. Seniorům z obou stran hranice děti zahrály *Velkou pohádku doktorskou* Karla Čapka, kterou zrežisovala Mgr. Monika Heinzlová.

Další akcí tohoto programu byla **výtvarná dílna**, při které účastnice a účastníci vyráběli obaly na knihy, bloky nebo brýle z barevné plsti.

Obr. 21: CZ/PL Senior – Výlet do Malých Svatoňovic

NÁCHODSKÉ FLEROVÁNÍ

Deváté Náchodské flerování byla jedna z mála velkých akcí, která se mohla konat v plném rozsahu. Na již tradiční jarmark s kulturním programem se přišlo podívat téměř 780 návštěvníků. Čekaly je tu **rukodělné výrobky českých řemeslníků a výtvarníků**, některou z technik si mohli zájemci i sami vyzkoušet.

Knihovna přichystala **výtvarnou dílnu pro děti i dospělé**, ve které se vytvářely náušnice, náramky a náhrdelníky z korálků a recyklovaných PET lahví. Součástí akce byl také oblíbený **výprodej starých vyřazených knih, časopisů a gramodesek**. Občerstvení zajistilo *Bistro Pecka* a náchodský pivovar *PRIMÁTOR*.

Velice se líbila **dvě představení**, která dětem zahráli členové a členky jaroměřského loutkového souboru *Maminy*. Veselé pohádky *Princezna Rozmařilka* a *Rumplcák a princeznička* přilákaly malé i velké.

Na závěr Náchodského flerování vystoupil **seniorský hudební soubor Pohoda** působící při náchodské ZUŠ pod vedením Pavla Maliny.

Obr. 22 – 25: Náchodské flerování

VÝSTAVY V KNIHOVNĚ

Ve studovně se konalo 9 výstav:

- › Výstava obrazů a obrázků rodiny **Milana Jíchy** – Tvoří celá rodina
- › Vánoční výstava spolku **SANA**
- › Pastelový svět – suché pastely sester **Anny Maněnové** a **Marie Wolfové**
- › V modrém – výstava obrazů **Martiny Řehákové**
- › Okénko z prázdnin – práce členek českoskalického výtvarného kroužku **Atelier**
- › Grafiky **Jiřího Samka**
- › Obrázky z online schůzek členů a členek výtvarného spolku **AMAG**
- › Paní Božena Němcová pro XXI. století – výstava skupiny **textilních výtvarnic z Prahy**
- › Svět kolem nás – výstava výtvarných prací členek spolku **AMAG** **Mirky Samkové, Ivety Osobové** a **Jitky Amalberga Pácaltové**

Obr. 26: Vernisáž výstavy Paní Božena Němcová pro XXI. století

Obr. 27: Výstava Tvoří celá rodina

Obr. 28: Výstava Svět kolem nás

V hale knihovny se konala **výstava foto obrazů Josefa Maliny Přírodu dětem**. Výtěžek prodeje putoval na vytištění fotek k zútulnění dětského oddělení v pražské motolské nemocnici.

Obr. 29: Vernisáž výstavy Přírodu dětem

Některé výstavy pořádá knihovna ve spolupráci s jinými institucemi.

- › Ve vstupní hale se již po deváté konala mezinárodní výstava **ZEĎ**,
- › **vánoční výstava** prací žáků *SPŠ Otty Wichterleho* z Velkého Poříčí,
- › **prodejní výstava** *Stacionáře Cesta*
- › a **čtyři výstavy** *Fotoklubu Náchod* na ochozu půjčovny pro dospělé.

Obr. 30: Vernisáž výstavy ZEĎ

Obr. 31: Prodejní výstava Stacionáře Cesta

Také ve velké výloze knihovny se i tento rok nepřetržitě střídaly výstavy k literárním výročím i aktuálním událostem. V době uzavření výlohu zdobila výstava **Čteme. Čteme? Čtěme!** poskytnutá Svazem knihovníků a informačních pracovníků, která mapovala čtenářství v České republice. Díky spolupráci s Muzeem Náchodska byl začátkem roku k vidění **náchodský betlém** z dílny Lubomíra Zemana (řezba) a Milana Jíchy (polychromie). Hned v lednu jsme rovněž připomněli sté výročí narození třetího ředitele náchodské knihovny **PhDr. Jaroslava Suchého**. Z dalších zajímavých regionálních výstav to byly například:

- > připomenutí výročí 160 let trvání **pěveckého sboru Hron**,
- > nedožitých 90. narozenin náchodského básníka **Libora Volného**,
- > 5 let od úmrtí náchodské rodačky, herečky **Ljuby Skořepové**,
- > 170 let od narození **Aloise Jiráska**,
- > a 180. výročí narození **Doroty Němcové**.
- > Dále bylo připomenuto výročí Rabíndranátha Thákura, Adolfa Borna, Petra Šabacha, Karla Havlíčka Borovského, Antonína Dvořáka, Františka Halase, Josefa Kainara, Konstantina Biebla, Arnošta Lustiga či Reinera Maria Rilkeho. Připomněli jsme také narozeniny Karla Hvizďaly, Miloně Čepelky, Jiřího Suchého nebo Františka Koukolíka.

DALŠÍ AKCE V KNIHOVNĚ

V rámci celého roku jsme se zaměřili na udržitelnost. Uspořádali jsme **bazar vyřazených knih, oblečení a doplňků**, představili náchodskou **Eko-úklidovku** a **Kohoutkovku**. Připojili jsme se k výzvě **Uklidme Česko** a **distribuovali úklidové pytle**. Udělali jsme si i **Čas pro přírodu** a byli **místem sběru** nepotřebných mobilních telefonů. V září jsme se zapojili do celostátní sbírky **Český den proti rakovině** pořádané **Ligou proti rakovině** a v oddělení pro dospělé prodávali symbolické kytičky.

Obr. 32: Uklidme Česko

Obr. 33 a 34: Den pro udržitelnost

Čtyři kulturní akce, na které přišlo na 450 zájemců, uspořádala **pobočka Lipí**. K nejzajímavějším patří tradiční **masopustní veselice Stínání kohouta**, kterou organizovala knihovnice Zuzana Jindrová.

AKCE V LETNÍ ČITÁRNĚ

Po většinu léta doplňovala letní čítárnu na zahradě knihovny pojízdná kavárna *Café Frappé*. Uskutečnilo se u ní také několik zajímavých akcí. **Na saxofon zahrála Kateřina Janečková**, 160. výročí založení zde **koncertem oslavil pěvecký sbor Hron** a originální představení předvedl **divadelní spolek D.R.E.D.** Na zahradě jsme pořádali i **bazárek oblečení** nebo **dětské pročtené dílny**.

Obr. 35: Pojízdná kavárna *Café Frappé*

Obr. 36: Koncert pěveckého sboru *Hron*

Obr. 37: Koncert *K. Janečkové*

DESET DEKA FESTIVAL

Již 12. ročník festivalu, který pořádají divadelní soubory spjaté s *Jiráskovým gymnáziem Náchod*, se v roce 2021 konal více než z poloviny v knihovně. V letní čítárně zahrál **experimentální divadelní představení *Oko bere vaňadlo*** soubor *D.R.E.D.* Ve studovně proběhla tři **představení komorní hry Hany Voříškové *Rýže*** a **audiovizuální performance** uskupení *FEJG*. Jsme rádi, že se spolupráce s touto střední školou rozvíjela i v pandemické době.

Obr. 38: *H. Voříšková – Rýže*

NÁCHODSKÉ DNY POEZIE

Také dvanácté *Náchodské dny poezie* se konaly převážně v knihovně. Moc se líbil **koncert Mirka Kemela a Vladimíra Javorského**. Již tradičně u nás uvedl svůj **večer fyzického básnictví** osobitý Petr Váša. Po letech se k nám vrátila básnířka, redaktorka a skvělá žena, absolventka náchodského gymnázia Marie Iljašenko s **večerem autorského čtení**. Poněkud rozpačitě byl přijat **pořad Poutění**. Jsme rádi, že *Náchodské dny poezie* mají již pevné místo v programu knihovny.

Obr. 39: Koncert M. Kemela a V. Javorského

Obr. 40: Performance P. Váši

Obr. 41: Autorské čtení M. Iljašenko

PŘEHLED KULTURNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

V průběhu roku 2021 knihovna uspořádala 148 vzdělávacích a kulturních akcí, kterých se zúčastnilo 2 622 dětí a mládeže. Jedná se o akce pro mateřské, základní, střední a speciální školy. Dále pak akce pro individuální čtenáře. Většina činností proběhla v menším rozsahu z důvodu pandemie nemoci covid-19. Některé tradiční aktivity se letos z epidemičských důvodů nekonaly: *Literární karneval*, *Noc s Andersemem* ani *Knihovnický tábor*. Přesto jsme rádi, že se nám podařilo zrealizovat následující akce.

KNIHOVNICKÁ MINIMA

Kromě lekcí, v nichž se děti seznamují s knihovnou, literaturou, učí se využívat knihy i další média pro své studium i volný čas, mají učitelé a učitelky na výběr další témata. Dále knihovna připravuje programy pro děti z mateřských škol a v neposlední řadě i speciální programy pro děti z organizací, které poskytují pomoc hendikepovaným osobám či osobám se speciálními vzdělávacími potřebami jako je *Stacionář Cesta Náchod* a *Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana*.

Besedy pro školy probíhaly v omezeném režimu. Celkem se uskutečnilo 36 besed pro základní, mateřské a speciální školy. Knihovnu při nich navštívilo 775 dětí. Do nabídky besed přibyla nová témata: *Povolání*, *Hlava v hlavě*, *Seznámení s knihovnou*, *Deníky* a *Odpad sem, odpad tam*. Momentálně naše knihovna nabízí přes 30 besed a po dohodě je možné zpracovat další témata podle potřeby žáků a učitelů.

Nabídka témat pro základní školy:

2. stupeň ZŠ

- › Komiks aneb Čtení nejen v bublinách (6. – 9. třída)
- › Bájé, bajky a pověsti (6. třída)
- › Dobrodružná literatura (6. – 7. třída)
- › Fantasy, sci-fi a horor (6. – 7. třída)
- › Pan smraďoch aneb problém bezdomovectví (6. – 7. třída)
- › Handicap v literatuře (6. – 7. třída)
- › Strašpytlům vstup zakázán (6. – 8. třída)
- › Místní pověsti (6. – 8. třída)
- › Písmo, paměť lidstva (7. – 8. třída)
- › Memento neznamená zapomenění, aneb téma drog v literatuře (8. – 9. třída)
- › Válka očima dětí (8. – 9. třída)
- › Regionální literatura (9. třída)

1. stupeň ZŠ

- › Václav Čtvrtek (1. – 2. třída)
- › K jako kamarádi (1. – 2. třída)
- › Poprvé v knihovně (1. – 2. třída)
- › Kamil neumí lítat (1. – 2. třída)
- › Hlava v hlavě (1. – 5. třída)
- › Miloš Kratochvíl (2. – 3. třída)
- › Povolání (2. – 4. třída)
- › Čeští ilustrátoři (3. třída)
- › Astrid Lindgrenová (3. – 4. třída)
- › Jak je ti, Filipe? (3. – 4. třída)
- › Domov pro marťany (3. – 4. třída)
- › Můj anděl se umí prát (3. – 4. třída)
- › Babi a děda jsou prima (3. – 5. třída)
- › Pohádkový svět (3. – 5. třída)
- › Deníky (3. – 5. třída)
- › Odpad sem, odpad tam (3. – 5. třída)
- › Pojdme si hrát na básníky (3. – 6. třída)
- › Historie písma a knih (4. třída)
- › Dobrodružná literatura (4. – 5. třída)
- › Dětská detektivka (4. – 5. třída)
- › Komiks aneb Čtení nejen v bublinách (4. – 5. třída)

KNIHOVNICKÉ TŘÍDY

Tento rok jsme navázali spolupráci s paní učitelkou Anetou Hanušovou ze ZŠ *Pod Montací*. Společně byla naplánována **pravidelná setkávání s žáky 6. a 7. třídy**. S ohledem na omezení kvůli pandemii jsme se sešli v knihovně s jednou třídou dvakrát a s druhou pouze jednou. Žáci se seznámili s katalogem knihovny a vyzkoušeli si, jak si správně vybrat a najít knihu vhodnou právě pro ně. Druhé setkání jsme věnovali konkrétní práci s knihou. Část setkání byla věnována četbě.

LOVCI PEREL

Knihovna je zapojená do projektu **Lovci perel**, který vznikl v *Knihovně města Hradec Králové*. Tato hra mění čtení v dobrodružství a z práce s knihou dělá zábavu. Stovky knih – perlorodek – čekají na děti, které se do hry zapojí. Ke každé z nich je připraveno několik otázek a po jejich zodpovězení získává čtenář perly. V červnu proběhlo vyhlášení 2. ročníku soutěže pro dětské čtenáře. Celkem se zapojilo 13 dětí, které přečetly celkem 336 knih. 1. června byl zahájen další ročník, který potrvá do konce května 2022.

Obr. 42: Vyhlášení výsledků soutěže *Lovci perel*

PASOVÁNÍ PRVNÁČKŮ NA ČTENÁŘE

Oblíbená akce přijímání prvňáčků do řad čtenářů se po roční přestávce vrátila do knihovny. Dokonce jsme pasovali i dvě třídy druháčků, jejichž paní učitelky nechtěly děti o tuto akci ošidit. Během 10 dopoledních setkání jsme pasovali 229 dětí z 10 náhodných prvních tříd. Pasování probíhalo tento rok bez účasti rodičů a bez rytíře Hrona. Když počasí dovolilo, byly děti pasovány na zahradě knihovny.

S dětmi jsme si povídali o jejich prvních čtenářských zkušenostech, společně jsme četli a plnili drobné úkoly. Vybrané třídy obdržely také letošní **Knížku pro prvňáčka** – *První školní výlet* od Michaely Fišarové s ilustracemi Anety Žabkové. Většina dětí si v rámci pasování zařídila svou první průkazku k nám do knihovny a půjčila si svoji první knížku.

Obr. 43: Pasování prvňáčků na čtenáře

VÝTVARNÝ KROUŽEK AŤÁSEK

V knihovně pracuje již osmým rokem **výtvarný kroužek** pro malé děti. Již čtvrtým rokem s názvem Aťásek pod vedením výtvarnice Anny Maněnové. Tématem pro školní rok 2021/22 je *Říše fantazie*. Děti v průběhu roku navštěvují i výtvarný ateliér spolku AMAG, aby si vyzkoušely práci v opravdové umělecké dílně.

Kroužek vzhledem k prostorovým možnostem navštěvuje 10 dětí.

Obr. 44 a 45: Tvorba členů výtvarného kroužku

DEN DĚTÍ

U příležitosti **Mezinárodního dne dětí** se knihovna připojila k akci *Střediska volného času Děčko*. V prostorách jejich zahrady byla pro děti připravena stanoviště s nejrůznějšími aktivitami. Za naši knihovnu jsme si připravili zastavení s knihou *Hlava v hlavě* od Davida Böhma a Ondřeje Buddeuse.

Děti si hravou formou osvojily rčení spojená s hlavou, zjistily, co máme v hlavě a na hlavě. Mohly si namaľovat vlastní hlavu a procvičit si mimiku. Pro menší děti byly k dispozici další aktivity, které používáme především při *Bookstartu*.

Obr. 46: Den dětí v Děčku

KAMÍNKOVÁ VÝZVA

V květnu již bývá hezké počasí, které láká do přírody. Vyhlásili jsme proto **kamínkovou výzvu** a v Náchodě a blízkém okolí rozmístili třicet kamínků pomalovaných motivy z knížek (*Malý princ*, *Kocour v botách*, *Šípková Růženka*, *Kočkopos Kvído*, nebo *Princezna na hrášku*) s #KnihovnaNachod.

Čtenáři a čtenářky kamínky hledali, fotili, přidávali si je na facebook či instagram. Nejhezčí z kamínků pro nás namalovala vedoucí našeho výtvarného kroužku **Atásek Anna Maněnová**.

Obr. 47: Kamínková výzva

DIVADELNÍ KROUŽEK – ZA OPONOU KNIHOVNA

Již šestým rokem se každý týden v knihovně schází **divadelní kroužek Za oponou knihovna** pod taktovkou Moniky Heinzelové. V roce 2021 byla jeho činnost opět velice omezena. Vyměnily se některé děti, zkusit se mohlo jen část roku, přesto se podařilo znovu nacvičit *Doktorskou pohádku* podle předlohy Karla Čapka. Zhlédli ji jak čeští tak polští senioři a jejich aplaus byl bouřlivý. Kroužek dále pokračoval v nacvičování dvou nových her.

Obr. 48: Členové divadelního kroužku

DEN PRO DĚTSKOU KNIHU

V sobotu 27. listopadu se uskutečnil již tradiční **Den pro dětskou knihu**. Naši knihovnu navštívilo přes 100 dětí a dospělých. Přestože byly nutné respirátory, radost prolínala celou knihovnou. Připravena pro ně byla **vánoční výtvarná dílna, hádanky a kvízy, hraní deskových her** (našich i zapůjčených z půjčovny deskovek *Albi*). **Loutkové divadelní představení** Jaroslavy Holasové na motivy pohádky Boženy Němcové *O slepičce a kohoutkovi* vtáhlo děti nadšeně do děje. Doplněním byl **prodej knih** z nakladatelství *Paseka* za zvýhodněné ceny. Ve studovně knihovny byla v tento den zahájena **prodejní výstava** výtvarného spolku **SANA**.

Obr. 49 a 50: Den pro dětskou knihu

DESKOVKY PRO DĚTI, MLÁDEŽ A DOSPĚLÉ

Každý měsíc se schází hráči společenských deskových her. Původně jsme začali pořádat setkání zvlášť pro děti a zvlášť pro dospělé, ale neosvědčilo se to. Proto od podzimu pořádáme setkání společná. V tomto roce se uskutečnilo nakonec 8 setkání. Mezi oblíbené hry patří například *Dixit*, *Azul* a na rozehrátí *Dobble*. Hráči jsou děti od 6 let, přes mládež, až po seniory. Účastníci často přinesou i nějakou svoji oblíbenou hru a naučí ji hrát ostatní. Skupinka má své pravidelné účastníky a stále přibývají další.

Obr. 51: Deskovky pro děti, mládež a dospělé

BOOKSTART – S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

Úspěšně pokračoval projekt *Bookstart - S knížkou do života*, jehož cílem je seznámit ty nejmenší čtenáře s knihou a nabídnout rodičům tipy na čtení a na konkrétní tituly pro nejmenší. Dále připravujeme na každé setkání stanoviště, kde si děti procvičují jemnou motoriku, postřeh, zručnost nebo trpělivost

Díky vzrůstajícímu zájmu začala setkání pro mladší děti od října probíhat ve **dvou skupinkách**. Od září jsme také spustili schůzky pro děti ve věku od 3 do 6 let a jejich rodiče. V plánu byly schůzky jednou měsíčně s menšími i většími dětmi. Vzhledem k částečnému uzavření knihovny proběhlo nakonec 5 setkání pro mladší děti a 3 setkání pro starší děti. Celkem se letos zapojilo 94 dětí a 74 rodičů.

Věnovali jsme se například knihám *Husa Líza* Petra Horáčka, *Milá Zoo* Roda Campbella, pro starší skupinku knihám *Na svačinu přišel tygr* Judith Kerrové nebo *Kamil neumí létat* od Jennifer Berneové. Každý program doplňuje i jednoduchá výtvarná dílna.

Díky dotaci od Královehradeckého kraje jsme do knihovny poříдили nové hry i pomůcky pro nejmenší a koberec na hraní.

Obr. 52: Bookstart

PROCHÁZKY PŘÍRODOU S KNIHOVNOU

Po první úspěšné loňské procházce jsme v roce 2021 připravili další **literární výlety s úkoly**. Procházka s knížkou Ester Staré *A pak se to stalo*, vedla děti s rodiči či učitelkami mateřských škol na kopec v Bražci. (Nejen) dětské nešvary a zlomyslnosti, které knížka představuje, byly inspirací pro tyto úkoly.

Pro menší děti jsme připravili **dvě procházky se skřítkem Knihovničkem**. Zimní procházka, která vedla od zastávky Náchod – Staré Město, byla zaměřena na zimní přírodu a přezimování zvířat. Pohádková procházka na zámecký kopec prověřila znalost pohádkových příběhů a postav. Děti mohly také plnit různé úkoly.

Pojďte ven s komiksem byla nejdelší a nejnáročnější procházka. Měřila přes dva kilometry a byla určená starším dětem i dospělým. Dostala se dokonce do vysílání ČT :D, jehož redaktorka knihovnu oslovila. Procházku spolu s námi a kluky z páté třídy prošel Josef Malina a pořídil z ní pro televizi i pro nás filmový záznam.

Menší děti se mohly zapojit do **soutěže se skřítkem Knihovničkem**, pro ty větší a dospělé jsme pak vymysleli **komiksový kvíz**. Účastníci soutěže a kvízu se setkali v červnu na dvorku za knihovnou, kde obdrželi ceny věnované nakladatelstvími *Crew*, *Albatros* a *Paseka*.

Obr. 53 – 55: Knihovnické procházky

TÝDEN KNIHOVEN PRO DĚTI

Pondělní **bojovka** *Cesta k pokladu* zahájila náš *Týden knihoven* pro děti. Byla připravena po celé budově knihovny. Odvážlivci měli za úkol sbírat indicie, které získali pomocí plnění zajímavých úkolů. Odpoledne bylo plné dobrodružství, luštění indicií, překonávání překážek a posouvání vlastních limitů. Hry se zúčastnilo na třicet dětí.

Středeční odpoledne bylo vyhrazeno **deskovým hrám**, čtvrteční **tvořivá dílna se čtením** se zaměřila na hudbu. *Týden knihoven* zakončilo sobotní **Dopoledne pro rodinu**.

Obr. 56: Knihovnická bojovka

Obr. 57 a 58: Dopoledne pro rodinu

PROČTENÉ DÍLNY

Během letních prázdnin jsme se zapojili do projektu **Pročtené léto**. Aktivita vznikla původně na Slovensku a letošní ročník byl prvním v České republice. Projekt má za cíl podpořit čtení u dětí i o prázdninách a připomenout zajímavé knižní tituly. Každý týden byl věnován jednomu tématu (např. *O kufrech, O jeskyních, O hradech, O vodě*). V našem dětském oddělení byla vždy připravena široká nabídka knih na dané téma a každý týden také výtvarná dílna se čtením. Většina setkání se těšila velké účasti dětí.

V září byly výtvarné práce vystaveny v dětském oddělení. V závěru roku jsme uskutečnili další 2 pročtené dílny. Byla to **podzimní dílna o stromech** a **dílna se zpíváním a seznámením s hudebními nástroji**.

Obr. 59: Výstava Pročtené léto

Obr. 60 a 61: Pročtené dílny

VÝSTAVY

V měsících, kdy mohla být knihovna otevřena úplně, probíhaly samozřejmě i výstavy v oddělení pro děti. V červnu, červenci a srpnu to byla výstava dětských ilustrací, které odevzdaly děti v rámci soutěže **Lovci perel**. V září zde byly k vidění obrázky z letních čtenářsko-výtvarných dílen **Pročtené léto** a v říjnu výstava titulů s ekologickou tematikou **Knížky pro planetu**.

DALŠÍ SLUŽBY KNIHOVNY

PUBLIKAČNÍ ČINNOST, PROPAGACE KNIHOVNY

V regionálním tisku, především v každém čísle měsíčníku *Náchodský zpravodaj*, byly publikovány texty o činnosti a připravovaných akcích knihovny.

Další články a informace byly zveřejněny v *Náchodském deníku*, *Náchodském Swingu*, knihovnicko-informačním zpravodaji Královéhradeckého kraje *U nás*, nebo ve vysílání *Českého rozhlasu Hradec Králové*. Procházka *Pojďte ven s komiksem* se dostala i do celostátního vysílání *České televize*.

Na vývěsných plochách města jsou vylepovány plakáty s pozvánkami na akce knihovny.

Pracovníci organizace rovněž aktivně vystupovali na odborných vzdělávacích akcích.

KOPÍROVACÍ A REPROGRAFICKÉ SLUŽBY

Knihovna poskytuje uživatelům možnost tisknout, skenovat nebo kopírovat černobíle i barevně dokumenty za poplatek uvedený v ceníku knihovny.

INTERNET A WI-FI V KNIHOVNĚ

Knihovna disponuje šesti PC pro uživatele; všechny jsou připojeny k internetu. Hojně využívaná je i služba Wi-Fi, dostupná ve všech odděleních knihovny.

INFORMAČNÍ KIOSEK

Od listopadu 2014 je před vstupem do půjčovny umístěn infokiosk N1, na jehož pořízení knihovna obdržela investiční dotaci od města Náchoda. Uživatelé internetu na tomto počítači nejsou nijak registrováni.

ROZVOZ KNIH IMOBILNÍM UŽIVATELŮM

Rozvoz knih starším nebo nemocným čtenářům, který provádíme jednou měsíčně, je velice pozitivně přijímanou samozřejmostí. I zde došlo vzhledem ke covidové situaci k určitému omezení. Stihli jsme navštívit svoje čtenáře devětkrát.

GEOCACHING

V knihovně je umístěna „keška“, takže knihovnu navštěvují i příznivci geocachingu, který je populární zábavou na pomezí sportu a turistiky.

REGIONÁLNÍ FUNKCE KNIHOVNY

REGIONÁLNÍ FUNKCE V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ NÁCHOD

1. SÍŤ OBSLUHOVANÝCH KNIHOVEN

- › 1 základní knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí
- › 10 základních profesionálních knihoven
- › 59 základních neprofesionálních knihoven
- › 10 poboček profesionálních a neprofesionálních knihoven
- › 1 knihovna jiných sítí

Síť obsluhovaných knihoven se v průběhu roku změnila. Zastupitelstvo obce Velká Jesenice rozhodlo k 31. 12. 2020 zrušit Místní knihovnu ve Veselici. Vyřazení této knihovny z evidence knihoven pak v říjnu posvětilo i ministerstvo kultury. Jinak zůstala síť knihoven v náchodském regionu stejná jako v předchozím roce.

Z důvodu nezájmu zřizovatele zůstává od konce roku 2016 pozastavena činnost Obecní knihovny Hynčice. I nadále platí, že obec nemá zájem knihovnu definitivně rušit.

Mezi obsluhované knihovny patří i Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, která využívá výměnné fondy. Se všemi zřizovateli neprofesionálních knihoven a šesti zřizovateli profesionálních knihoven uzavřela pověřená knihovna v roce 2021 Smlouvu o poskytování regionálních knihovnických služeb. Knihovnu, se kterou bychom tuto smlouvu neměli podepsanou, bychom pro další rok museli vyřadit ze sítě obsluhovaných knihoven. Znění smlouvy vycházelo ze vzoru, který nám poskytla Knihovna města Hradce Králové, a doplnili jsme ho o aktuálně platné standardy. Konečnou podobu nám pomohlo vytvořit i metodické oddělení SVK HK. Se zbylými čtyřmi profesionálními (střediskovými) knihovnami již byla smlouva uzavřena v minulých letech.

2. FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ

Na výkon regionálních funkcí přidělil Krajský úřad Královéhradeckého kraje knihovně dotaci ve stejné výši, jako v roce předchozím.

Z celkové částky 2 304 000 Kč bylo 61% použito na osobní náklady (mzdy, sociální a zdravotní pojištění) a téměř 10% na nákup knihovnických služeb u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují). Na nákup výměnného fondu bylo z dotace na výkon regionálních funkcí použito 524 862 Kč, což je téměř 23% z celkové částky dotace, zbývající náklady na nákup fondů byly uhrazeny z darů zřizovatelů obecních knihoven. Zbytek dotace byl využit na ostatní služby, nákup materiálu, cestovné a energie.

Na nákup výměnného fondu přispělo 48 zřizovatelů neprofesionálních knihoven částkou 359 174 Kč, což je o 616 Kč méně než v loňském roce.

Část obcí zřizuje více knihoven (Studnice, Kramolna, Velichovky, Rychnovek, Provodov-Šonov, Nahořany, Zábrodí, a v roce 2021 naposledy i Velká Jesenice), proto je počet přispívajících obcí nižší než počet knihoven. Některé obce vydávají značné částky na nákup literatury do fondu vlastní knihovny a služeb výměnných souborů využívají minimálně (Hoříčky, Chvalkovice, Adršpach). Tyto obce na nákup výměnného fondu nepřispívají.

3. HODNOCENÍ PERSONÁLNÍHO ZAJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ

Regionální služby v okrese zajišťovali v roce 2021 pracovníci s přepočteným úvazkem 2,65. Z toho bylo 1,8 úvazku metodika, 0,65 zpracování fondu a 0,2 úvazku řízení a ekonomika. Úvazek zůstal stejný jako v roce předchozím.

Knihovnické služby byly objednány u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují). Tyto knihovny zajišťují tvorbu a distribuci výměnných souborů z prostředků dotace na regionální funkce i z prostředků přispívajících obcí, a dále poradenskou a konzultační činnost pro základní knihovny provozované obcemi příslušných střediskových obvodů. Městská knihovna Jaroměř zajišťuje pro obecní knihovny svého obvodu i revize fondů. Revize ostatních neprofesionálních knihoven zajišťuje pověřená knihovna Náchod.

4. VÝSLEDKY ČINNOSTI DLE STANDARDŮ A PRIORITY DANÝCH KRAJSKOU KNIHOVNOU

4.1. PORADENSKÁ A KONZULTAČNÍ ČINNOST

Konzultace byly podle potřeby poskytovány pracovníkům obsluhovaných knihoven i zřizovatelům těchto knihoven, týkaly se především výběru knih z výměnného fondu, zpracování statistiky, dotačních programů pro knihovny, automatizace knihoven, rekonstrukcí a obnovy vybavení knihoven a podmínek pro fungování knihoven v době koronavirové pandemie. Celkem bylo poskytnuto 69 konzultací, což je o 10 méně než v předchozím roce.

Další odpovědi na dotazy vedené telefonicky nebo e-mailem nejsou v počtu zohledněny, jedná se o velké množství kratších informací, které poskytujeme na vyžádání i z vlastní iniciativy.

V roce 2021 jsme uskutečnili 221 metodických návštěv, což jsou v průměru 3,7 návštěvy na jednu neprofesionální knihovnu. V porovnání s rokem 2020 jsme provedli o 43 metodických návštěv více. Metodické návštěvy se týkaly především rozvozu výměnného fondu, automatizace knihoven, aktualizace a revize fondu neprofesionálních knihoven, revize výměnného fondu, průzkumu prostorového vybavení knihoven, soutěže Knihovna roku a kontroly běžné činnosti těchto knihoven.

Všem profesionálním i neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta pomoc při sestavování statistických výkazů.

V průběhu roku jsme emailem kontaktovali všechny zřizovatele knihoven do 3000 obyvatel a informovali je o záměru krajského úřadu vypsát nový dotační program, který by měl podpořit rozvoj takovýchto knihoven. Předběžný zájem o dotaci jich projevil 13 - Česká Metuje, Heřmanice, Chvalkovice, Machov, Meziměstí, Nový Ples, Provodov, Slavoňov, Studnice, Šonov, Trubějov, Vlkov,

Žďárky. Všechny knihovny jsme navštívili, pořídili na místě fotografie současného stavu a vyplnili podle pokynů dotazník k prostorovému a technickému vybavení zaslaný SVK HK. V listopadu jsme odeslali SVK HK souhrnnou tabulku s potřebnými informacemi o potencionálních žadatelích o budoucí dotaci. Tyto informace byly následně postoupeny krajskému úřadu.

Ke konci roku jsme pomáhali zpracovat třem knihovnám (Heřmanice, Řešetova Lhota a Studnice) žádost o dotaci z programu VISK 3.

Městská knihovna Náchod spravuje a dál pravidelně aktualizuje oddíl pro knihovny na svých webových stránkách (*proknihovny.mknachod.cz*). Jsou zde zveřejňovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, pozvánky na semináře a exkurze, fotogalerie z exkurzí, výroční zprávy RF, zápisy z Burzy nápadů, apod. Součástí je i adresář knihoven regionu Náchod.

V rámci regionálních funkcí pomáhají střediskové knihovny svým neprofesionálním knihovnám se zakládáním a správou webových stránek. Většina těchto knihoven využívá šablonu *webknihovny.cz*. O vkládání informací a aktualit na webové stránky se ve většině případů stará metodik, protože samotní knihovníci nemají dostatek technických schopností a dovedností k jejich správě. Knihovníci, kteří projeví zájem si své stránky spravovat sami, byli v administraci stránek proškoleni.

Na Královéhradeckou knihovnickou konferenci, jejíž téma v roce 2021 bylo *Knihovny podporují čtenářství dětí a mládeže*, jsme nabídli příspěvek paní Hany Novákové z Knihovny Břetislava Kafky v Červeném Kostelci. Knihovna má dobrou spolupráci s místními akčními skupinami, společné projekty se zaměřují na čtenářskou gramotnost. Rok 2020 ukázal velký zájem pedagogů o doporučené knižní tipy na aktuální literaturu pro děti a mládež. Na základě konkrétních požadavků je vytvářena ve spolupráci s kolegyněmi z polické, velkopoříčské a českoskalické knihovny dobře strukturovaná databáze, která by měla sloužit učitelkám a učitelům z našeho okolí, ale nejen jim. Cílem je vytvořit několik forem „databáze“. Vizitky knížek by měly být zpracovány jak v papírové podobě, která by byla k dispozici ve všech zapojených knihovnách, tak v elektronické formě na webu. Dále chtějí natočit několik videí, ve kterých by knihovnice představovaly doporučované tituly. Plánují uspořádat v knihovnách i živá setkání nad vybranými tituly, zacílená na učitele i další veřejnost, kterou literatura pro děti a mládež zajímá. Efekt tohoto snažení nebude okamžitý, ale knihovnice věří, že vložená práce a čas bude v budoucnu doceněna. Prohloubí spolupráci škol a knihoven. Mohla by rozprout diskusi nad vybranými tituly a celkově i směřování dětských oddělení knihoven do budoucna, aby mohly najít své pevné místo ve vzdělávacím systému českého školství.

Dvěma knihovnám jsme v roce 2021 pomohli při realizaci kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí. U Městské knihovny v Meziměstí to byla pomoc s propagací její akce pro knihovníky a učitele *Učíme se příběhem* – článkem umístěným na webu *proknihovny.mknachod.cz* a rozesláním pozvánky všem knihovnám v regionu Náchod i okolí. Obecní knihovně ve Studnici jsme pomohli se zapojením do celostátní akce *Bookstart – S knížkou do života*.

4.2. HODNOCENÍ KNIHOVNICKÝCH ČINNOSTÍ

Pro udělení titulu Knihovník roku 2021 jsme do kategorie knihovnice/knihovník malé veřejné knihovny nominovali paní Janu Simonovou z Místní knihovny v Křinicích. Ocenění získala za dlouhodobou knihovnickou činnost.

Do soutěže *Knihovna roku Královéhradeckého kraje* jsme přihlásili Obecní knihovnu ve Studnici. Krajská komise pak po červnové návštěvě nominovala studnickou knihovnu do celostátního kola soutěže. To byla pro nás zcela nová zkušenost. Uvítali jsme nabídku členky krajské komise Bc. Evy Semrádové na online schůzku, kde padly nápady, jak studnickou knihovnu co nejlépe připravit na návštěvu komise pro celostátní kolo. Zaměřili jsme se na knihovní fond, webové stránky knihovny, a snažili se podle připomínek vycytat všechny drobnosti v prostorovém vybavení a ve funkčnosti interiéru. Kromě paní knihovnice Miloslavy Koncošové se do příprav aktivně zapojila i starostka obce Mgr. Kristýna Kubínová. Ze závěrečného předávání *Cen Ministerstva kultury ČR* si nakonec Miloslava Koncošová odvezla ocenění za kreativní a inspirativní práci s malými čtenáři a podporu dětského čtenářství s důrazem na místní tradice a lokální historii.

Všechny knihovnice i knihovníci byli v průběhu roku informováni, že v roce 2022 bude Krajským úřadem Královéhradeckého kraje vyhlášená nová soutěž veřejných knihoven. Cílem soutěže je oceňovat kvalitní knihovní služby a pestrou nabídku vzdělávacích a kulturních aktivit zaměřenou na místní komunitu. Soutěžící knihovny jsou pro ostatní knihovny příkladem dobré praxe a ocenění je povzbuzením pro knihovníky v jejich další práci. Pravidla krajské soutěže respektují podmínky, které platí pro celostátní soutěž vyhlášenou Ministerstvem kultury. Východiskem pro hodnocení knihoven jsou celostátní knihovnické standardy, zohledňuje se úspěšná účast v krajském kole soutěže Vesnice roku. Úspěšné knihovny získají finanční dar a vítězná knihovna postoupí do celostátního kola soutěže Knihovna roku. Knihovnu, která by v roce 2022 zastupovala v soutěži náhodský region, už máme předběžně vybranou.

Aktualizaci záznamů v centrálním adresáři knihoven si profesionální knihovny zajišťují samy podle aktuálních změn, nejméně však 1x ročně. Aktualizaci záznamů všech neprofesionálních knihoven provedla pověřená knihovna v březnu.

Spokojenost uživatelů zjišťovala Obecní knihovna ve Studnici anketou na svých webových stránkách. Žádná jiná knihovna průzkum spokojenosti uživatelů neprovedla.

4.3. VZDĚLÁVÁNÍ KNIHOVNÍKŮ, SEMINÁŘE A PORADY

V roce 2021 se uskutečnila 1 porada profesionálních knihoven. Covidová situace dovolila, že jsme se mohli sejít na živo. Porada se konala 8. 12. ve studovně Městské knihovny v Náchodě. Přes aplikaci *Teams* se k nám připojily i metodičky SVK HK a sdělily nám aktuální informace z oboru. Dalšími probíranými tématy byly statistika, novinky ve statistickém vykazování v roce 2022, vzdělávání knihovníků, zprávy z jednotlivých knihoven.

Dále proběhlo ve střediskových obvodech 6 porad knihovníků neprofesionálních knihoven. Hlavními tématy bylo statistické vykazování, aktuální dění v oboru, koronavirová pandemie, dotační programy pro knihovny, práce se čtenáři, knižní novinky. Na poradách obdrželi účastníci zpravodaj U nás a další knihovnické materiály. Součástí porady knihovníků z náhodského střediska byla i exkurze v místním pivovaru PRIMÁTOR. Porada se pak konala v zasedací místnosti pivovaru.

Před Vánocemi ještě rozeslala pověřená knihovna všem knihovníkům v celém regionu dopis s aktuálními informacemi, pokyny ke statistice a s nabídkou vzdělávání. V dopise se znovu objevila zpráva o chystané krajské soutěži knihoven.

Pro pracovníky profesionálních i neprofesionálních knihoven uspořádala Městská knihovna v Náchodě tyto přednášky:

14. 4.	Spokojenost, vyrovnanost, odolnost vůči negativním vlivům - online	21 účastníků	2,5 vyučovací hodiny
8. 12.	Možnosti spolupráce knihoven s MAS	12 účastníků	1,5 vyučovací hodiny

4.4. VÝMĚNNÉ FONDY

Stav výměnného fondu k 31. 12. 2021 je 86 269 knihovních jednotek. Roční přírůstek výměnného fondu za rok 2021 je 3 938 knihovních jednotek, úbytek je 1 333 knihovní jednotky. Aktualizace výměnného fondu probíhá průběžně podle potřeby. Vyřazována je jak zastaralá naučná literatura a beletrie, tak i multiplikáty málo čtených knih. Průběžně také sledujeme využití knih z výměnného fondu, které jsou v knihovnách umístěny po delší dobu (prolongace). Využívané knihy v knihovnách nadále zůstávají, méně využívané se nabízí k cirkulaci v jiných knihovnách. V roce 2021 jsme ve třech knihovnách regionu vyměnili kompletně celý výměnný fond.

Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		soubory	svazky
		1 121	69 065
Z toho	první půjčení dokumentů	164	10 464
	prolongace	957	58 601

Cirkulace výměnných fondů:

V roce 2021 bylo do 59 obsluhovaných knihoven expedováno 164 souborů s 10 464 knihovními jednotkami. V průměru tak bylo do každé knihovny dovezeno 177 knih. Obsluhované knihovny měly k dispozici ještě dalších 957 souborů s 58 601 svazky z minulých let. Z celkového počtu 86 269 svazků výměnného fondu bylo v neprofesionálních knihovnách umístěno a využíváno více než 80 % tohoto fondu. Oproti roku 2020 jsme do knihoven rozvezli o 2916 knih více.

Pracovnice metodického oddělení a pracovnice Městské knihovny Jaroměř provedly pravidelnou revizi celkem 22 670 knihovních jednotek, a to ve 12ti knihovnách (v obcích Bohuslavice nad Metují, Černčice, Česká Metuje, Hoříčky, Chvalkovice, Jasenná, Machov, Mezilesí, Nový Hrádek, Rasošky, Rychnověk a Říkov).

V roce 2021 proběhla po deseti letech pravidelná revize v Městské knihovně Náchod. Od dubna jsme jezdili do jednotlivých vesnic revidovat výměnný fond. Revizi jsme většinou spojili s rozvozem knih. Do jednotlivých knihoven jsme se museli vracet vícekrát, protože knihy byly v době revize rozpůjčované a knihovnice nám je podle seznamu při vracení postupně dávaly stranou.

4.5. NÁKUP, ZPRACOVÁNÍ A DISTRIBUCE KNIHOVNÍHO FONDU Z PROSTŘEDKŮ PROVOZOVATELE

O službu žádá z obsluhovaných knihoven nepožádala.

4.6. SERVIS AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU VYUŽÍVANÉHO PRO VÝKON REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ

Do regionálního automatizovaného systému je v regionu zapojeno 21 knihoven. Ve středisku Náchod je 15 knihoven zapojeno v regionálním systému e-Verbis, ve středisku Nové Město nad Metují jsou 3 knihovny připojeny v regionálním systému Tritius, a ve stejném systému jsou připojeny 3 knihovny ve středisku Jaroměř. Servisní zásahy se týkaly základního nastavení funkčnosti systému a vychytávání chyb, u poskytovatelů knihovnických systémů jsou zásahy v ceně licencí.

4.7. STAV ZAPOJENÍ OBLASTI DO PORTÁLU KNIHOVNY.CZ K 31. 12. 2021

Do portálu Knihovny.cz je z naší oblasti připojena pouze Městská knihovna Jaroměř. Městská knihovna Náchod ani jiné profesionální knihovny v přípravách nepokročily.

5. SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH SLUŽEB ZA ROK 2021

Střediskový systém péče o neprofesionální knihovny má v regionu Náchod dlouholetou tradici. Tento systém se ukazuje být výhodným díky geografické blízkosti malých knihoven ke střediskům, dlouhodobému budování vztahů a vazeb s knihovnicí i zřizovateli, a v neposlední řadě i díky možnosti zaměření většího úsilí metodika na menší počet knihoven.

Díky dotaci na výkon regionální funkce je možné všestranně rozvíjet knihovnickou činnost a regionální služby se tak stávají jasným přínosem v podpoře veřejných knihoven.

Významným prvkem regionálních funkcí jsou cíleně budované výměnné fondy pro využití v obecních knihovnách. Finanční podpora zřizovatelů neprofesionálních knihoven pak umožňuje budovat širší a pestřejší výměnný fond, který ve svém důsledku znamená možnost nabídnout čtenářům neprofesionálních knihoven větší a širší nabídku titulů.

Také v roce 2021 byl provoz knihoven citelně omezen vládními protiepidemickými nařízeními, která souvisela s pandemií covidu-19. Část roku byly knihovny pro veřejnost zcela uzavřené, následně si mohli čtenáři začít vyzvedávat rezervované tituly prostřednictvím výdejových okének. Knihovny mohly s omezeními, z nichž mnohá nadále platí, otevřít až v polovině dubna. Celá pandemická situace se promítla do návštěvnosti knihoven. Přesně tak, jako došlo ke značnému snížení hostů například v restauracích či návštěvníků v divadlech, na hradech a zámcích, snížil se také počet návštěvníků v knihovnách a počet jejich výpůjček. Jde především o starší generaci, která dříve knihovny vyhledávala nejen jako místo k zapůjčení knih, ale především jako komunitní místo k setkávání a popovídání si. Nyní se obávají nákazy a izolují se doma. Zároveň je pro knihovny velmi potěšující, že jim lidé v době uzávěry často psali, volali nebo i osobně říkali, jak jim otevřená knihovna chybí a jak se těší, až se vše vrátí do normálních kolejí. Přesvědčili jsme se tak o tom, že naše služby opravdu smysl mají. A věříme, že až se situace uklidní, najde si do knihovny cestu více a více lidí.

SPRÁVNÍ A DOZORČÍ RADA

SPRÁVNÍ RADA PRACOVALA VE SLOŽENÍ:

- › Mgr. Martin Tesař, Náchod (předseda správní rady)
- › Judita Koubková, Náchod
- › Mgr. Zuzana Kůrková, Náchod

DOZORČÍ RADA PRACOVALA VE SLOŽENÍ:

- › MUDr. Edita Nováková, Náchod (předsedkyně dozorčí rady)
- › MVDr. Josef Řehák, Náchod
- › Ing. Marie Čejchanová, Náchod

Správní rada se sešla 21. 1. a 24. 11. 2021, **dozorčí rada** pak 10. 2. 2021. Dne 29. 6. 2021 proběhlo společné zasedání správní a dozorčí rady k výroční zprávě za rok 2020 a ke zprávě auditora o ověření účetní závěrky Městské knihovny Náchod, o. p. s. k 31. 12. 2020.

PODĚKOVÁNÍ

Knihovna děkuje všem členům správní a dozorčí rady Městské knihovny Náchod o. p. s. za spolupráci a podporu, kterou společnosti věnovali.

Knihovna děkuje všem lektorům, kteří přednášeli na *Náchodské univerzitě volného času* i dalších akcích knihovny.

Knihovna děkuje *Základní umělecké škole v Náchodě* za hudební doprovod při akcích a *kinu Vesmír Náchod* za vzájemnou spolupráci.

Velké poděkování patří dárcům, kteří finančně či hmotně přispěli na činnost knihovny.

Jsou to:

- › PRIMÁTOR Náchod a. s.,
- › Nakladatelství Albatros
- › Nakladatelství Paseka
- › Nakladatelství Crew
- › Mgr. Zdena Honzů

HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY V ROCE 2021

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

neziskových organizací

Období: 12 / 2021

IČO: 64829812

Název: Městská knihovna Náchod

řádná

mimořádná

mezitimní

* typ závěrky označte X

Sestavená k rozvahovému dni 31. 12. 2021

Sídlo účetní jednotky

ulice, č. p. Kamenice 105
obec Náchod
PSČ, pošta 547 01

Místo podnikání

ulice, č. p. Kamenice 105
obec Náchod
PSČ, pošta 547 01

Údaje o organizaci

právní forma Obecně prospěšná společnost
zřizovatel Město Náchod

Předmět podnikání

hlavní činnost Knihovnické a informační služby
vedlejší činnost --

Okamžik sestavení

datum, čas 17. 02. 2022,
14h36m12s

Kontaktní údaje

telefon 491 423 338
fax
e-mail knihovna@mknachod.cz
WWW stránky www.mknachod.cz

Razítko účetní jednotky

--

Osoba odpovědná za účetnictví Štěpánka Štelcigová

Podpisový záznam osoby
odpovědné za správnost
údajů

--

Statutární zástupce

Podpisový záznam statu-
tárního orgánu

Mgr. Ivana Votavová

--

Poznámka: tuto účetní závěrku tvoří přiložené výkazy. Účetní jednotka je dále povinna přiložit i další údaje, které stanoví § 18, odst. 1) písm. c) zákona 563/1991 Sb. o účetnictví.

ROZVAHA (BALANCE)

ke dni **31. 12. 2021** **Název, sídlo a právní forma účetní jednotky**

(v tis. Kč)

Městská knihovna Náchod

IČ

64829812

Datum: 17. 02. 2022

Čas: 14h36m12s

AKTIVA		Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	Dlouhodobý majetek celkem	01	207,00	136,00
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	02	519,00	519,00
	1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	03		
	2. Software	04	471,00	471,00
	3. Ocenitelná práva	05		
	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	06	48,00	48,00
	5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	07		
	6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	08		
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	09		
II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10	1.358,00	1.076,00
	1. Pozemky	11		
	2. Umělecká díla, předměty a sbírky	12		
	3. Stavby	13		
	4. Hmotné movité věci a jejich soubory	14	955,00	742,00
	5. Pěstitelské celky trvalých porostů	15		
	6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	16		
	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	17	403,00	334,00
	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	18		
	9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	19		
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	20		
III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	21		
	1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	22		
	2. Podíly - podstatný vliv	23		
	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	24		
	4. Zápůjčky organizačním složkám	25		
	5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	26		
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	27		
IV.	Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	29	1.670,00-	1.459,00-
	1. Oprávký k nehmotným výsledkům z výzkumu a vývoje	30		
	2. Oprávký k softwaru	31	417,00-	453,00-
	3. Oprávký k ocenitelným právům	32		
	4. Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	33	48,00-	48,00-
	5. Oprávký k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	34		
	6. Oprávký ke stavbám	35		
	7. Oprávký k hmotným movitým věcem a souborům movitých věcí	36	802,00-	624,00-
	8. Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	37		
	9. Oprávký k dospělým zvířatům a jejich skupinám	38		
	10. Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	39	403,00-	334,00-
	11. Oprávký k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	40		

B. Krátkodobý majetek celkem	41	1.423,00	1.532,00
I. Zásoby celkem	42		
1. Materiál na skladě	43		
2. Materiál na cestě	44		
3. Nedokončená výroba	45		
4. Polotovary vlastní výroby	46		
5. Výrobky	47		
6. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	48		
7. Zboží na skladě a v prodejnách	49		
8. Zboží na cestě	50		
9. Poskytnuté zálohy na zásoby	51		
II. Pohledávky celkem	52	656,00	607,00
1. Odběratelé	53		
2. Směnky k inkasu	54		
3. Pohledávky za eskontované cenné papíry	55		
4. Poskytnuté provozní zálohy	56	656,00	601,00
5. Ostatní pohledávky	57		
6. Pohledávky za zaměstnanci	58		6,00
7. Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veř. zdrav. poj.	59		
8. Daň z příjmů	60		
9. Ostatní přímé daně	61		
10. Daň z přidané hodnoty	62		
11. Ostatní daně a poplatky	63		
12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se SR	64		
13. Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozp. orgánů ÚSC	65		
14. Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	66		
15. Pohledávky z pevných termínových operací a opcí	67		
16. Pohledávky z vydaných dluhopisů	68		
17. Jiné pohledávky	69		
18. Dohadné účty aktivní	70		
19. Opravná položka k pohledávkám	71		
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	72	684,00	867,00
1. Peněžní prostředky v pokladně	73	12,00	8,00
2. Ceniny	74	9,00	2,00
3. Peněžní prostředky na účtech	75	663,00	857,00
4. Majetkové cenné papíry k obchodování	76		
5. Dluhové cenné papíry k obchodování	77		
6. Ostatní cenné papíry	78		
7. Peníze na cestě	80		
IV. Jiná aktiva celkem	81	83,00	58,00
1. Náklady příštích období	82	83,00	58,00
2. Příjmy příštích období	83		
AKTIVA CELKEM	85	1.630,00	1.668,00

PASIVA		<i>Číslo řádku</i>	<i>Stav k prvnímu dni účetního období</i>	<i>Stav k poslednímu dni účetního období</i>
A.	Vlastní zdroje celkem	86	493,00	471,00
I.	Jmění celkem	87	493,00	471,00
	1. Vlastní jmění	88	493,00	471,00
	2. Fondy	89		
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	90		
II.	Výsledek hospodaření celkem	91		
	1. Účet výsledku hospodaření	92		
	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	93		
	3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	94		
B.	Cizí zdroje celkem	95	1.137,00	1.197,00
I.	Rezervy celkem	96		
	1. Rezervy	97		
II.	Dlouhodobé závazky celkem	98		
	1. Dlouhodobé úvěry	99		
	2. Vydané dluhopisy	100		
	3. Závazky z pronájmu	101		
	4. Přijaté dlouhodobé zálohy	102		
	5. Dlouhodobé směnky k úhradě	103		
	6. Dohadné účty pasivní	104		
	7. Ostatní dlouhodobé závazky	105		
III.	Krátkodobé závazky celkem	106	1.137,00	1.197,00
	1. Dodavatelé	107	23,00	15,00
	2. Směnky k úhradě	108		
	3. Přijaté zálohy	109		
	4. Ostatní závazky	110		
	5. Zaměstnanci	111	323,00	362,00
	6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	112		
	7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	113	192,00	191,00
	8. Daň z příjmů	114		
	9. Ostatní přímé daně	115	52,00	27,00
	10. Daň z přidané hodnoty	116		
	11. Ostatní daně a poplatky	117		
	12. Závazky ze vztahu ke státnímu rozpočtu	118		
	13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů ÚSC	119		
	14. Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů	120		
	15. Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	121		
	16. Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	122		
	17. Jiné závazky	123	5,00	
	18. Krátkodobé úvěry	124		
	19. Eskontní úvěry	125		
	20. Vydané krátkodobé dluhopisy	126		
	21. Vlastní dluhopisy	127		
	22. Dohadné účty pasivní	128	542,00	602,00
	23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	129		
IV.	Jiná pasiva celkem	130		
	1. Výdaje příštích období	131		
	2. Výnosy příštích období	132		
PASIVA CELKEM		134	1.630,00	1.668,00

Sestaveno dne: 17.02.2022

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Telefón: 491 423 338

Právní forma jednotky:

Obecně prospěšná společnost

Předmět podnikání:

Knihovnické a informační služby

Zpracováno systémem UCR® GORDIC® spol. s r. o.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Výčet položek
podle vyhlášky č.504/2002 Sb.

ke dni 31. 12. 2021

Název, sídlo a právní forma účetní jednotky

(v tis. Kč)

Městská knihovna Náchod

IČ

64829812

Datum: 17.02.2022

Čas: 14h36m12s

A. NÁKLADY		Číslo řádku	činnosti			
			hlavní	hospodářská	správní	celkem
I.	Spotřebované nákupy celkem	1	2.663,00		45,00	2.708,00
1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	2	2.095,00		4,00	2.099,00
2.	Prodané zboží	3				
3.	Opravy a udržování	4	12,00			12,00
4.	Náklady na cestovné	5	10,00		8,00	18,00
5.	Náklady na reprezentaci	6	4,00			4,00
6.	Ostatní služby	7	542,00		33,00	575,00
II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	8				
7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	9				
8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	10				
9.	Aktivace dlouhodobého majetku	11				
III.	Osobní náklady	12	6.237,00		1.239,00	7.476,00
10.	Mzdové náklady	13	4.598,00		914,00	5.512,00
11.	Zákonné sociální pojištění	14	1.516,00		306,00	1.822,00
12.	Ostatní sociální pojištění	15				
13.	Zákonné sociální náklady	16	123,00		19,00	142,00
14.	Ostatní sociální náklady	17				
IV.	Daně a poplatky	18				
15.	Daně a poplatky	19				
V.	Ostatní náklady	20	27,00			27,00
16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	21				
17.	Odpis nedobytné pohledávky	22				
18.	Nákladové úroky	23				
19.	Kursově ztráty	24				
20.	Dary	25				
21.	Manka a škody	26				
22.	Jiné ostatní náklady	27	27,00			27,00
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek	28	71,00			71,00
23.	Odpisy dlouhodobého majetku	29	71,00			71,00
24.	Prodaný dlouhodobý majetek	30				
25.	Prodané cenné papíry a podíly	31				
26.	Prodaný materiál	32				
27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	33				
VII.	Poskytnuté příspěvky	34				
28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtovatelné mezi organizačními složkami	35				
VIII.	Daň z příjmů	36				
29.	Daň z příjmů	37				
Náklady celkem		38	8.998,00		1.284,00	10.282,00

B. VÝNOSY	Číslo řádku	Činnosti			
		hlavní	hospodářská	správní	celkem
I. Provozní dotace	39	8.450,00		1.284,00	9.734,00
1. Provozní dotace	40	8.450,00		1.284,00	9.734,00
II. Přijaté příspěvky	41	167,00			167,00
2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	42				
3. Přijaté příspěvky (dary)	43	167,00			167,00
4. Přijaté členské příspěvky	44				
III. Tržby za vlastní výkony a za zboží	45	352,00			352,00
IV. Ostatní výnosy	46	29,00			29,00
5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	47				
6. Platby za odepsané pohledávky	48				
7. Výnosové úroky	49				
8. Kursové zisky	50				
9. Zúčtování fondů	51				
10. Jiné ostatní výnosy	52	29,00			29,00
V. Tržby z prodeje majetku	53				
11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	54				
12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	55				
13. Tržby z prodeje materiálu	56				
14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	57				
15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	58				
Výnosy celkem	59	8.998,00		1.284,00	10.282,00
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	60				
D. Výsledek hospodaření po zdanění	61				

Pozn.:

Zpracováno systémem UCR® GORDIC® spol. s r. o.

Sestaveno dne: 17.02.2022

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Telefon: 491 423 338

Právní forma jednotky:

Obecně prospěšná společnost

Předmět podnikání:

Knihovnické a informační služby

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

1. OBECNÉ ÚDAJE

1.1. POPIS ÚČETNÍ JEDNOTKY

Název:	Městská knihovna Náchod, o. p. s.
Sídlo:	Kamenice 105, 547 01, Náchod
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost
IČ:	64829812
Zapsaná:	v rejstříku o. p. s., vedeném Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl 0, vložka 2
Rozhodující předmět činnosti:	knihovnické, informační a kulturní služby

1.2. ORGÁNY SPOLEČNOSTI

Statutární orgán:	ředitelka knihovny Mgr. Ivana Votavová
Správní rada:	Mgr. Martin Tesař (předseda správní rady) Mgr. Zuzana Kůrková Judita Koubková
Dozorčí rada:	MUDr. Edita Nováková (předsedkyně dozorčí rady) MUDr. Josef Řehák Ing. Marie Čejchanová

Členové správní a dozorčí rady nejsou odměňováni za činnost v orgánech společnosti. Rovněž jim nebyla poskytnuta žádná půjčka ani jiné výhody, není s nimi uzavřena žádná obchodní smlouva. Žádný z členů orgánů není zaměstnancem, ani jejich rodinní příslušníci nejsou zaměstnání ve společnosti a neuzavřeli žádné obchodní vztahy se společností.

1.3. ZAMĚSTNANCI A MZDOVÉ NÁKLADY

Mzdové náklady jsou celkem ve výši 5 512 tis. Kč, náklady na sociální a zdravotní pojištění činí celkem 1 822 tis. Kč.

Z toho:	pracovníci knihovny	4 430 tis. Kč mzdy, 1 471 tis. Kč pojištění
	pracovníci knihovny – region	1 046 tis. Kč mzdy, 351 tis. Kč pojištění
	OON – lektori	36 tis. Kč mzdy

V položce pracovníci knihovny (z dotace města Náchoda) je v přepočteném stavu 9,2 odborných pracovníků, 2 řídicí pracovníci (ředitelka a ekonomka), 1,15 úvazku tvoří úklid. V položce pracovníci regionu (z dotace Královéhradeckého kraje) je počet přepočtených pracovníků 2,65.

OON – lektori ve výši 36 tis. Kč byly vyplaceny přednášejícím v rámci projektu Náchodské univerzity volného času, lektorům ve vzdělávacích kurzech a spisovatelům za besedy a autorská čtení.

2. INFORMACE O ÚČETNÍCH METODÁCH A OBECNÝCH ÚČETNÍCH ZÁSADÁCH A ZPŮSOBECH OCEŇOVÁNÍ

Knihovna vede podvojný účetnictví v souladu se zákonem 248/95 Sb., o obecně prospěšných společnostech.

V účetnictví odděluje náklady a výnosy spojené s obecně prospěšnými službami a náklady a výnosy spojené se správou obecně prospěšné společnosti.

Účetní jednotka se řídí vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a podle Českých účetních standardů vydaných Ministerstvem financí.

Knihovna k vedení účetnictví používá účetní program UCR® firmy GORDIC®, s.r.o., Jihlava. Veškeré písemnosti jsou archivovány v sídle společnosti.

2.1. ZPŮSOB OCENĚNÍ MAJETKU

Nově pořízený dlouhodobý majetek se oceňuje pořizovací cenou.

2.2. ODPISOVÉ METODY

Dlouhodobý majetek je odpisován rovnoměrně prostřednictvím účetních odpisů podle odpisového plánu sestaveného v závislosti na době použitelnosti jednotlivých druhů majetku. Odpisování je započato následující měsíc po zařazení dlouhodobého majetku do užívání.

2.3. ZÁSoby

Veškerý nákup materiálu je účtován přímo do spotřeby bez vedení skladové evidence.

2.4. EVIDENCE FAKTUR

Evidenci faktur dodavatelů nahrazuje „Kniha došlých faktur“. Neuhrazené faktury na konci roku jsou zaúčtovány na účet 321 – Dodavatelé.

2.5. ČASOVÉ ROZLIŠOVÁNÍ NÁKLADŮ

Jako náklad příštích období se účtuje předplatné novin a časopisů.

2.6. DOHADNÉ POLOŽKY

Pomocí dohadných položek se účtuje předpokládaná výše nákladů u spotřeby energií.

3. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K VÝKAZU ROZVAHA

3.1. AKTIVA (CELKEM 1.668 TIS. KČ)

3.1.1. DLOUHODOBÝ MAJETEK

Pořizovací cena dlouhodobého nehmotného majetku zůstává ve stejné výši jako v předchozím účetním období, tj. 519 tis. Kč. Pořizovací cena dlouhodobého hmotného majetku byla snížena o částku 282 tis. Kč (vyřazení nefunkční a zastaralé výpočetní techniky) a její celková výše k 31. 12. 2021 je 1 076 tis. Kč. Účetní hodnota dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku po snížení o oprávků ve výši 71 tis. Kč činí k 31. 12. 2021 celkem 136 tis. Kč.

3.1.2. KRÁTKODOBÝ MAJETEK

Krátkodobý majetek je tvořen poskytnutými provozními zálohami na dodávku tepla a elektrické energie v celkové výši 601 tis. Kč, pohledávkou za zaměstnanci v částce 6 tis. Kč, krátkodobým finančním majetkem (běžný účet, pokladna, ceniny) ve výši 867 tis. Kč a náklady příštích období (předplatné novin a časopisů) ve výši 58 tis. Kč. Krátkodobý majetek k 31. 12. 2021 činí celkem 1 532 tis. Kč.

3.2. PASIVA (CELKEM 1.668 TIS. KČ)

3.2.1. VLASTNÍ ZDROJE

Účet 901 - Vlastní jmění byl snížen o 22 tis. Kč (částka, která v roce 2021 zvýšila výnosy, a to z výše odpisů v poměru přijaté investiční dotace a pořizovací ceny dlouhodobého majetku, který knihovna poříдила v roce 2014 a 2017. Tento postup je v souladu s § 38, odst. 8 vyhlášky č. 504/2002 Sb.). Konečný zůstatek účtu 901 k 31. 12. 2021 je 471 tis. Kč. Celková výše vlastních zdrojů k 31. 12. 2021 je 471 tis. Kč.

3.2.2. CIZÍ ZDROJE

Cizí zdroje jsou tvořeny závazky z obchodního styku ve výši 15 tis. Kč, závazky spojenými s účtováním mezd na přelomu roku v celkové výši 580 tis. Kč (z toho závazek vůči finančnímu úřadu je 27 tis. Kč, závazek k institucím sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám je ve výši 191 tis. Kč.). Dále cizí zdroje tvoří dohadné položky u spotřeby energií ve výši 602 tis. Kč. Cizí zdroje činí k 31. 12. 2021 celkem 1 197 tis. Kč.

4. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K VÝKAZU ZISKU A ZTRÁT

4.1. PŘEHLED O ROZSAHU NÁKLADŮ (CELKEM 10 282 TIS. KČ)

Nákladová položka	Hlavní činnost	Správní činnost	Celkem
Spotřeba materiálu	1 457	4	1 461
Spotřeba energie	638		638
Prodané zboží	0		0
Opravy a udržování	12		12
Cestovné	10	8	18
Náklady na reprezentaci	4		4
Ostatní služby	542	33	575
Mzdové náklady	4 598	914	5 512
Zákonné sociální pojistné	1 516	306	1 822
Zákonné sociální náklady	123	19	142
Jiné ostatní náklady	27		27
Odpisy DHM a DNM	71		71
Náklady celkem	8 998	1 284	10 282

4.2. PŘEHLED O ROZSAHU VÝNOSŮ (CELKEM 10 282 TIS. KČ)

4.2.1. DOTACE

› dotace od města Náchoda na provoz knihovny:	7 430
› dotace z rozpočtu Král. kraje na zajištění regionálních funkcí:	2 304

4.2.2. TRŽBY ZA VLASTNÍ VÝKONY

› čtenářské poplatky:	267
› kulturní a vzdělávací akce:	38
› ostatní:	47

4.2.3. DARY A PŘÍSPĚVKY

› dary od obcí na zajištění knihovnických služeb:	146
› dary od Kulturní a sportovní nadace města Náchoda:	0
› přijaté příspěvky (darované knihy + dary na činnost):	21

4.2.4. JINÉ OSTATNÍ VÝNOSY

› ostatní:	29

4.3. HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Hospodaření v roce 2021 bylo velmi vyrovnané, účetní jednotka skončila s kladným hospodářským výsledkem ve výši 121,37 Kč.

V souladu se zákonem o obecně prospěšných společnostech bude kladný hospodářský výsledek v následujícím účetním období převeden do fondu základního jmění.

Podrobné čerpání jednotlivých dotací a nadačních příspěvků je uvedeno v příložené tabulce. Ve všech uváděných položkách bylo postupováno se snahou o maximální hospodárnost a efektivitu vynakládaných prostředků.

5. OSTATNÍ INFORMACE

ZMĚNY V ZAKLÁDACÍ LISTINĚ A SLOŽENÍ ŘÍDÍCÍCH ORGÁNŮ

Dne 12. ledna 2021 uplynulo funkční období 5 členům správní a dozorčí rady, 1 člen byl ke stejnému datu odvolán radou města Náchod. 13. ledna 2021 rada města Náchod jmenovala nové členy správní a dozorčí rady ve složení:

- › Správní rada: Judita Koubková, Mgr. Zuzana Kůrková, Mgr. Martin Tesař
- › Dozorčí rada: Ing. Marie Čejchanová, MUDr. Edita Nováková, MUDr. Josef Řehák

ORGANIZAČNÍ SLOŽKA V ZAHRANIČÍ

Společnost nemá organizační složku v zahraničí.

POSKYTNUTÉ DARY

Účetní jednotka neposkytla žádné dary jiným subjektům.

PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI ÚČETNÍ JEDNOTKY

Účetní jednotka předpokládá rozvíjení stávajících činností, rychlost rozvoje bude záležet na výši obdržených dotací.

AKTIVITY V OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE

Účetní jednotka neuskutečňuje žádné aktivity v oblasti výzkumu a vývoje.

AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PRACOVNĚ PRÁVNÍCH VZTAŽÍCH

V oblasti ochrany životního prostředí společnost dodržuje platné právní předpisy, nad rámec předpisů např. třídí odpad vyprodukovaný společností. V oblasti pracovně právních vztahů společnost dodržuje platné právní předpisy.

SKUTEČNOSTI, KTERÉ NASTALY AŽ PO ROZVAHOVÉM DNI A JSOU VÝZNAMNÉ PRO PREZENTACI ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Žádné významné skutečnosti po rozvahovém dni nenastaly.

Příloha k účetní závěrce sestavena dne: 17. 2. 2022

Podpis odpovědné osoby (statutární orgán): Mgr. Ivana Votavová

Podpis osoby odpovědné za sestavení: Štěpánka Štelcigová

PŘEHLED VÝNOSŮ A NÁKLADŮ ZA ROK 2021

(V TIS. KČ)

	Město Náchod a vl. příjmy	Královéhradecký Kraj (RF)	Obce	Kulturní a sportovní nadace	Celkem
VÝNOSY					
602 - vlastní tržby	352				352
649 - ostatní výnosy	29				29
682 - dary a příspěvky	21		146		167
691 - dotace	7 430	2 304			9 734
CELKEM	7 832	2 304	146	0	10 282
NÁKLADY					
501 - spotřeba materiálu					
kancelářský materiál	45	24			69
ostatní materiál	36				36
DHM	85	4			89
knihy, časopisy	585	525	146		1 256
pohonné hmoty	2	9			11
502 - spotřeba energie					
elektrická energie	195	21			216
pára	355	38			393
vodné, stočné	26	3			29
504 – prodané zboží	0				0
511 - opravy a udržování	12				12
512 - cestovné	10	8			18
513 - náklady na reprezentaci	4				4
518 - ostatní služby					
výkony spojů	45	2			47
zabezpečení JJ Trend	18				18
servis výtahu	37				37
servis výpočetní techniky	43	2			45
aktualizace softwaru	45	25			70
e-reading (e-knihy)	29				29
revize	24				24
lektorné, literární pořady	21				21
knihovnické služby		220			220
ostatní služby	53	11			64
521 - mzdové náklady					
mzdy	4 409	1 046			5 455
OON – zaměstnanci	21				21
OON – lektori	36				36
524 - zák. pojištění	1 471	351			1 822
527 - zák. sociál. náklady	127	15			142
549 - jiné ostatní náklady					
bankovní a ostatní poplatky	11				11
audit, pojištění	16				16
551 - odpisy dlouhod. majetku	71				71
CELKEM	7 832	2 304	146	0	10 282
Hospodářský výsledek	0	0	0	0	0

ZÁVĚR

Velký básník T. S. Eliot jednou napsal: „*Samotná existence knihoven poskytuje nejlepší důkaz, že ještě můžeme mít naději pro budoucnost člověka.*“ Protože naději v budoucnost určitě ztratit nechceme, dělali jsme i v roce 2021 navzdory pokračující pandemii vše nejen pro zachování, ale také rozvoj naší existence.

Pro knihovny znamenalo jarní uzavření šok, následné rozvolňování pak především chaos a rychlé změny, kdy bylo třeba improvizovat hlavně ve výpůjčních službách. Protiepidemická opatření se ve velkém dotkla také pořádání vzdělávacích a komunitních akcí. Knihovny se musely vyrovnat s potřebou jiné organizace práce, v době uzavření pak s přeorientováním aktivit směrem k náhradním činnostem. V náchodské knihovně tak vloni proběhla revize celého fondu. Nejvíce byly opatřeními postiženy výpůjční služby, počet fyzických výpůjček očekávatelně klesl, naopak využívání elektronických zdrojů stoupl, ačkoliv ne vždy se jednalo o významný nárůst.

Rok 2021 nám kromě spousty změn a výzev přinesl také motivaci a do budoucna snad i lepší pozici pro knihovnu jako instituci. Zájem čtenářů a čtenářek totiž nepolevoval, ukázala se důležitost knihovny jako místa, které lidem pomáhá naplnit celou řadu potřeb. Interně došlo také ke změnám v uvažování, které vedly k přehodnocení a vylepšení některých procesů, k rozvoji digitálních služeb a v neposlední řadě jsme si ověřili naši schopnost reagovat a adaptovat se na krizovou situaci.

S velkým úsilím celého kolektivu knihovny a s podporou pana starosty Jana Birkeho a celé radnice jsme rok 2021 zvládli. Naše knihovnice a knihovník se snažili dělat maximum, aby se moudré i odpočinkové knihy dostaly ke svým čtenářům a čtenářkám. Uskutečnili jsme tolik akcí, kolik jen bylo možné. Naše *Komiksová procházka* se dostala i do České televize. Prázdninové dny oživila *Literární zahrada*.

Po dvou pandemických letech se zdá, že se k nám čtenáři a čtenářky vracejí a snad už jim v tom v budoucnu nebude nic bránit. Přibývá kulturních i vzdělávacích akcí. Knihovna se opět pomalu stává obývkem města, místem setkávání napříč generacemi i sociálními skupinami. Moc nás to těší, protože jen vzdělaný národ může čelit pokusům o ovládnutí ze strany autoritářských osobností a hnutí. Proto chceme i nadále pomáhat lidem posilovat kritické myšlení, hledat důvěryhodné zdroje, budovat empatii a vzdělávat se.

POUŽITÉ ZDROJE: INTERNÍ MATERIÁLY KNIHOVNY, STATISTICKÉ VÝKAZY KNIHOVNY